

ใบรับรองวิทยะาศิ เศษ

ภาควิชาบริหารธุรกิจ เกษตร

คณะเทคโนโลยีการ เกษตร สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

ปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การ เกษตรในจังหวัดยะลา

Problems of Agricultural Officers' Performance
in Yala Province

ของ

นางสาวมาตี สุนทรอุปถัมภ์

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้ เป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาหลักสูตร

ว.บ. (บริหารธุรกิจ เกษตร)

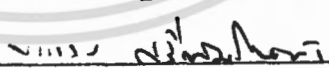
เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2533

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยะาศิ เศษ

(อาจารย์วิเชษฐ์ มณีรัตน์)

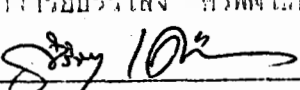
13/3/2533

กรรมการวิทยะาศิ เศษ

(อาจารย์มณฑล เสรีพิทักษ์)

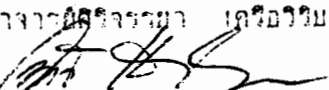
13/3/2533

กรรมการวิทยะาศิ เศษ

(อาจารย์ศิริวรรณ เจริญวิเศษ)

13/3/2533

หัวหน้าภาควิชา

(อาจารย์ฉวีมาลย์ แซงรัมย์)

16/3/2533

ร.พ.

๗ 433๔

2533

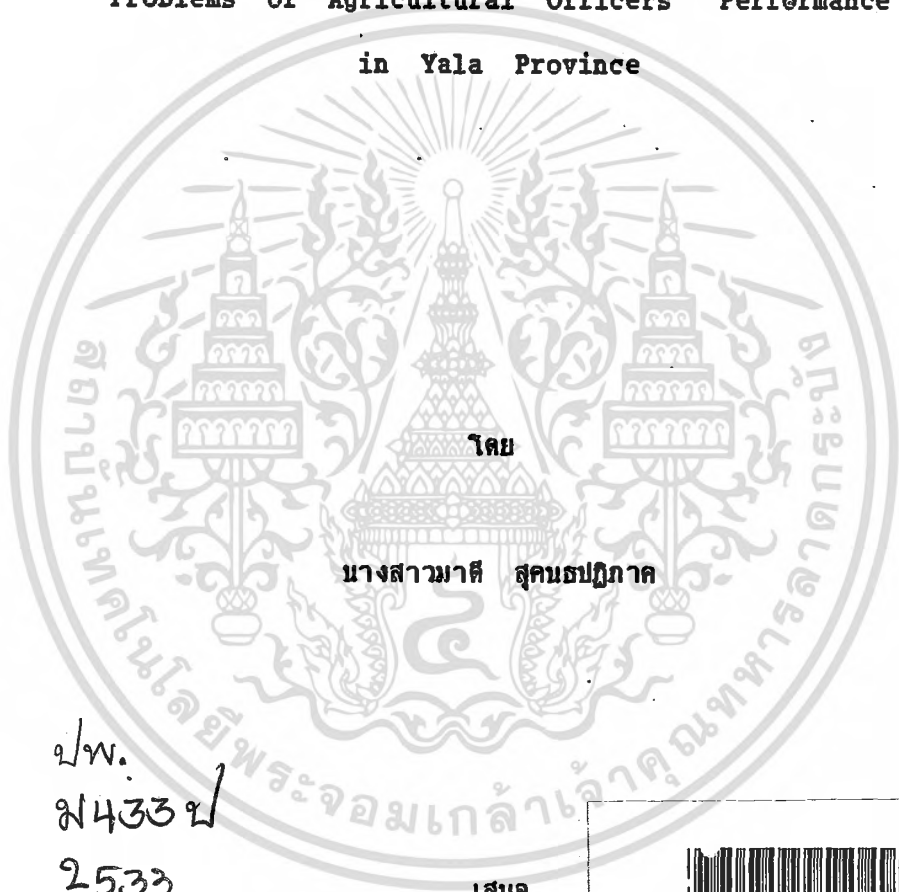
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเกษตรในจังหวัดยะลา
Problems of Agricultural Officers' Performance
in Yala Province

รฟ.
ม433 ร
2533

เสนอ

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 98036
วันเดือนปี - 0 JUN 1953

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจ)

พ.ศ. 2533

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ผลการศึกษานิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์สำเร็จ เรียบร้อยจน เป็นรูปเล่มได้ขึ้น เนื่องจากได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งในการกรอกแบบสอบถาม ของเจ้าหน้าที่การเกษตรจังหวัดยะลาทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านผู้ช่วยเกษตรจังหวัดยะลาฝ่ายวิชาการ คุณ สุเมธชัย คงนิม ซึ่งได้ช่วยเหลือผู้ศึกษาในเรื่องของการรวบรวมข้อมูล เสนอมา ขอขอบพระคุณ อาจารย์ วิเชษฐ์ มณีรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษานิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ อาจารย์ บรรลพ ศรีพัฒน์ และ อาจารย์ ศิริจรรยา เครือวิริยะพันธ์ อาจารย์กรรมการนิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ที่ให้คำแนะนำและตรวจทานแก้ไขนิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และ ที่เสวยไม่ได้คิด ขอขอบคุณเพื่อนที่มีน้ำใจดีคนหนึ่ง คุณ สุภมาส เจริญฤทธิยาวิไล ซึ่งคอยให้กำลังใจและ เชื้อเชื้ออุปการะในการทำนิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ หากนิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใดผู้ศึกษาขออภัยไว้เพียงผู้เดียว

มาตี สุคนธ์ปฏิภาค

มีนาคม 2533

เกษตรกรมีพื้นฐานความรู้ค่า ฐานะยากจน เป็นเหตุให้ต้องประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเกษตร จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานประมง ปศุสัตว์ ศึกษานวมชน สาธารณสุข มีความเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานมากที่สุดและได้รับความร่วมมือดี ปัญหาในการปฏิบัติงานที่พบมากที่สุด 3 อันดับคือ เกษตรกรขายผลผลิตได้ราคาต่ำเกินไป ปัญหาความไม่ปลอดภัยจากโจรผู้ร้ายและผู้ก่อการร้าย ปัญหาที่พบน้อยที่สุด 3 อันดับคือ การมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเกษตรกรปัญหาขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การมีทัศนคติที่ไม่ดีต่องานที่รับผิดชอบ ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการมีความรู้ความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณี จะมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างเจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมากและกลุ่มอายุราชการน้อย

จากการศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเกษตร มีข้อเสนอแนะคือ ควรให้การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ในการเข้ารับการฝึกอบรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องภาษาควรปราบปรามขบวนการโจรก่อการร้ายและโจรผู้ร้ายอย่างจริงจัง จัดสวัสดิการด้านประกันภัย ปรับปรุงการบริหารงานด้านงบประมาณ จัดสรรวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับฤดูกาลและสภาพพื้นที่ สร้างเส้นทางคมนาคมให้สะดวกและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้นำทางศาสนา ปรับปรุงการดำเนินงานทางการตลาด

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของการศึกษา	3
นิยามศัพท์	3
การตรวจเอกสาร	4
วิธีการศึกษา	5
สมมุติฐานในการศึกษา	8
บทที่ 2	9
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร	9
ความหมายของการส่งเสริมการเกษตร	9
วัตถุประสงค์ของงานส่งเสริมการเกษตร	11
ปรัชญาของการส่งเสริมการเกษตร	12
ขอบเขตของการส่งเสริมการเกษตร	13
ระบบการส่งเสริมการเกษตร	15
ปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร	18
บทที่ 3	21
สภาพทั่วไปของจังหวัดยะลา	21
สภาพที่ตั้ง	21
สภาพภูมิศาสตร์ สภาพดินและการใช้ดิน	21
การปกครองและประชากร	22
การศาสนา	23
การศึกษา	23
แหล่งน้ำ	23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4	ผลการศึกษา	๓๑
	ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป	๓๔
	ความคิด เห็น	๓๒
	ประ เสนอปัญหา	๕๓
บทที่ 5	สรุปและข้อ เสนอแนะ	๖๗
	สรุปผลการศึกษา	๖๘
	ข้อ เสนอแนะ	๖๘
เอกสารอ้างอิง		๖๙
ภาคผนวก		๗๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนเจ้าหน้าที่การเกษตร	6
2 เขตการปกครอง จำนวนประชากร จำนวนครัวเรือนของจังหวัดยะลา	22
3 เพศของประชากรตัวอย่าง	25
4 อายุของประชากรตัวอย่าง	26
5 สถานภาพการสมรส	26
6 ภูมิลำเนา	27
7 การนับถือศาสนา	27
8 ความสามารถในการพูดและฟังภาษาปักษ์ใต้	28
9 ความสามารถในการพูดและฟังภาษายาวี	29
10 ระดับตำแหน่งของเจ้าหน้าที่การเกษตร	30
11 การโยกย้ายตำแหน่ง	30
12 การทำงานก่อนรับราชการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเกษตร	31
13 การเข้ารับการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่การเกษตร	32
14 หลักสูตรการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่การเกษตร	33
15 เหตุผลในการเลือกรับราชการ	34
16 ความพอใจในสภาพการทำงาน	35
17 ความร่วมมือของผู้ร่วมงาน	36
18 ความคิดเห็นในการสนับสนุนสวัสดิการของหน่วยงาน	36
19 ความคิดเห็นในการสนับสนุนการศึกษาต่อ	37
20 การสนับสนุนการดูงาน หรือการฝึกอบรม	38
21 ความสนใจของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการเกษตร	38
22 การให้ความร่วมมือของเกษตรกร	39
23 การให้ความร่วมมือของกำนัน	40
24 การให้ความร่วมมือของผู้ใหญ่บ้าน	40

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
25 การให้ความร่วมมือของพระสงฆ์	41
26 การให้ความร่วมมือของวิเศษีหม่อม	42
27 การให้ความร่วมมือของวิเศษีครู	43
28 การให้ความร่วมมือของวิเศษีพะยี่	43
29 การให้ความร่วมมือของพ่อค้า	44
30 การให้ความร่วมมือของ เกษตรกรที่มีบทบาท เป็นผู้นำ	45
31 ความคิด เห็นต่อการซื้อรับไม่ยอมรับความรู้ใหม่ ๆ ของเกษตรกร	46
32 ความคิด เห็นต่อการที่ เกษตรกรมีทัศนความรู้ต่ำ	46
33 ความคิด เห็นต่อความยากจนของ เกษตรกร	47
34 เกษตรกรที่รับข่าวสารทางการ เกษตรมิก เป็น เพศชาย	47
35 เกษตรกรมีความ เชื่อถือในตัว เจ้าหน้าทีการ เกษตร	48
36 เกษตรกรที่มีอายุมากขึ้นมีแนวโน้มยอมรับความรู้ใหม่ ๆ น้อยลง	49
37 แม่บ้าน เกษตรกรมีบทบาทในการตัดสินใจประกอบอาชีพมากขึ้น	49
38 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	50
39 ความร่วมมือของหน่วยงานประมง	51
40 ความร่วมมือของหน่วยงานปศุสัตว์	52
41 ความร่วมมือของหน่วยงานพัฒนาชุมชน	52
42 ความร่วมมือของหน่วยงานสาธารณสุข	53
43 ระดับปัญหาและค่าไคสแควร์	59
44 เกษตรกรขายผลผลิตได้ราคาต่ำเกินไป	62
45 ปัญหาความไม่ปลอดภัยจากโจรสลัด	62
46 ปัญหาความไม่ปลอดภัยจากผู้ก่อการร้าย	63
47 ปัญหาการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อ เกษตรกร	64
48 ปัญหาการขาดมนุษยสัมพันธ์	64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
49 ปัญหาการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่องานที่รับผิดชอบ	65
50 ความรู้ความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น	66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

จังหวัดยะลา เป็นจังหวัดซึ่งอยู่ทางตอนใต้สุดของประเทศไทย มีพรมแดนเชื่อมต่อกับ สหพันธรัฐมาเลเซีย ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดก็เหมือนกับประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทยที่ แขนงส่งเสริมการเกษตรจังหวัดยะลา ปีพ.ศ.2530-34 กล่าวว่ประมาณร้อยละ 80 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดมีอาชีพเกษตรกรรม แต่จังหวัดยะลามีสภาพสังคมที่แตกต่างกับจังหวัดอื่นว่ เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่คือประมาณร้อยละ 75 เป็นชาวไทยนับถือศาสนาอิสลาม หรือเรียกว่าไทย-มุสลิม ซึ่งมักจะถูกภาษายาวี ไม่นิยมพูดภาษาไทยในชีวิตประจำวัน อีกทั้งมีขนบธรรมเนียมประเพณีแตกต่างจากพุทธศาสนิกชนทั่วไป ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเกษตรอยู่เสมอ นอกจากนี้จังหวัดยะลามีเป็น 1 ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งเป็นเขตการค้าเสรีของขบวนการโจรก่อการร้าย เพื่อต่อสู้แบ่งแยกดินแดน และเป็นเขตแทรกซึมของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ขบวนการก่อการร้ายจึงถือเอาสภาพความแตกต่างทางสังคมนี้ เป็นเงื่อนไขทางการเมือง เพื่อแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์ โดยชักจูงให้ชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ เข้าเป็นสมาชิก และ หรือให้การสนับสนุน สร้างความแตกแยกระหว่างกลุ่มคนไทยมุสลิมกับคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งก็ยิ่งเป็นการเพิ่มปัญหาในการปฏิบัติงานมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเจ้าหน้าที่การเกษตรที่ออกห้องที่ไปปฏิบัติงานใกล้เขตเกษตร

ในการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาการเกษตร หรือในการดำเนินการส่งเสริมการเกษตรสิ่งที่มีมักจะกล่าวถึงบ่อยครั้งก็คือ ความไม่เหมาะสมของสภาพดินฟ้าอากาศในการทำการเกษตร ปัญหาความขาดความอุดมสมบูรณ์ รวมถึงความไม่มีประสิทธิภาพของระบบงานของรัฐ เช่น การทำงานช้าช้อน ขาดการประสานงาน การล่าช้าในการสั่งการต่างๆ เป็นต้น แต่สิ่งที่มีมักจะกล่าวถึงไม่มากนัก คือ ปัญหาที่เกิดจากเกษตรกรและสภาพของชุมชนการเกษตรเองไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความคิด ภาษา ศาสนา ความยึดมั่นในขนบธรรมเนียม ซึ่งในการศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเกษตรในจังหวัดยะลา ผู้ศึกษามุ่งเน้นถึงประเด็นปัญหาที่เกิดจาก

ชุมชน เกษตรของจังหวัดยะลา ซึ่งมีสภาพสังคมแตกต่างจากชุมชนเกษตรอื่นมาตั้งกล่าวมาแล้ว โดยจะศึกษาเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเกษตรระดับอำเภอ 6 อำเภอ ในจังหวัดยะลาว่ามีปัญหาอะไรบ้าง มากน้อยเพียงใด ตลอดจนต้องการทราบความคิดเห็น และลักษณะพื้นฐานของเจ้าหน้าที่การเกษตรเหล่านั้น เพื่อเป็นแนวทางในการที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จะได้นำข้อมูลไปประกอบการพิจารณาหาทางป้องกัน และแก้ไขปัญหานั้นที่อาจเกิดขึ้นได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเกษตรในจังหวัดยะลา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเกษตร เกี่ยวกับงานในหน้าที่ และ
ความรับผิดชอบในท้องที่ของตนในแง่ของ
 - ความพอใจในสภาพการทำงาน
 - การได้รับความร่วมมือจากเกษตรกร
 - การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - ความคิดเห็นทั่วไป เกี่ยวกับตัวเกษตรกรในท้องที่
3. ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเกษตรในจังหวัดยะลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบสภาพพื้นฐานและความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเกษตรในจังหวัดยะลา
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเกษตร
ของจังหวัดยะลา
3. ข้อมูลและผลการศึกษานี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและแก้ไขปัญหาดังกล่าวสำหรับการพัฒนาการเกษตรของจังหวัดได้เป็นอย่างดี

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษานี้จะหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การ เกษตรในจังหวัดยะลา ประจำปี พ.ศ.2533 กำหนดขอบเขตการศึกษา ในการออกแบบสอบถามกับ เจ้าหน้าที่การ เกษตรของ อำเภอเมืองยะลา อำเภอยะหา อำเภอรามัน อำเภอบึงสตา อำเภอธารโต อำเภอเบงก รวมถึงเจ้าหน้าที่การ เกษตรที่ไปช่วยราชการในท้องถิ่น

นิยามศัพท์

เจ้าหน้าที่การ เกษตร หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการ เกษตรระดับ พื้นที่ โดยมีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ติดตามผลการปฏิบัติงาน รายงานผลการปฏิบัติงาน ประสานงานการส่งเสริมการ เกษตรในอำเภอ ถ่ายทอดวิชาการ และแก้ไขปัญหาคาการผลัดแก่ เกษตรกร ซึ่งก็คือ เกษตรอำเภอ ผู้ช่วย เกษตรอำเภอ เจ้าพนักงานการ เกษตร เจ้าพนักงาน เคหะกิจ และ เกษตรตำบล

ไทยมุสลิม หมายถึง บุคคลสัญชาติไทยที่มีนิกายศาสนาอิสลามและอยู่อาศัยในประเทศไทย

เจ้าหน้าที่การ เกษตรกลุ่ม A หมายถึง เจ้าหน้าที่การ เกษตรที่มีอายุรับราชการใน จังหวัดยะลาน้อยกว่า อายุรับราชการเฉลี่ย ซึ่งเท่ากับ 7.15 ปี

เจ้าหน้าที่การ เกษตรกลุ่ม B หมายถึง เจ้าหน้าที่การ เกษตรที่มีอายุรับราชการใน จังหวัดยะลามากกว่า อายุรับราชการเฉลี่ย ซึ่งเท่ากับ 7.15 ปี

การตรวจเอกสาร

ธำรง นุชยประสาธ (2523) ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตรระดับอำเภอ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่จังหวัด บัตตานิ ยะลา นราธิวาส สตูล พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมร้อยละ 91.21 ระบุว่าการทำงานในท้องที่ต้องเสี่ยงอันตรายมีช้ น้อย มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เห็นว่าไม่คร้เสี่ยงเท่าใดนัก ในด้าน เกษตรกรปรากฏว่าได้ให้ ความสนใจในการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่พอสมควรเท่านั้น และได้ให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่ ในเกณฑ์ต่ำ ปัญหาเกี่ยวกับตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ที่พบค่อนข้างมากคือ เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ไม่ สามารถพูดภาษาอารีได้ จึงทำให้ผลล่าช้าในการติดต่อเข้าถึง เกษตรกร ปัญหาที่พบพอสมควร ได้แก่ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความชำนาญวิชาการใหม่ และขาดความรู้ในการใช้สื่ทัศนูปกรณ์ ไม่เข้าใจในงานธุรการ และระเบียบปฏิบัติราชการ และปัญหาการเงินไม่เพียงพอกับการใช้จ่าย ในครอบครัว ปัญหาจากหน่วยงานในกรมส่งเสริมการเกษตรด้วยกัน ที่พบค่อนข้างมาก คือ หน่วยงานขาดการสนับสนุนด้านสื่ทัศนูปกรณ์ เพื่อใช้ในการส่งเสริม ที่พบบ้างพอสมควร ได้แก่ แผนนโยบายที่กรมกำหนดขึ้น ไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่นและ เกษตรกร ทั้งยังขาดแผนงานที่ต่อเนื่อง ทำให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมทำงานไม่รู้ทิศทางเท่าที่ควร นอกจากนี้การ เบิกจ่ายเงินก็ล่าช้าไม่ทันการด้วย ปัญหาด้านสวัสดิการในการทำงานในท้องที่ ที่พบค่อนข้างมาก คือ เกษตรกรขาดน้ำและเงินทุนที่ใช้ในการผลิต ที่พบค่อนข้างมากได้แก่ เกษตรกรทาดลาด จำหน่ายผลิตผลได้ยากแม้จะได้ก็ถูกกดราคาต่ำเกินไป เกษตรกรต้องซื้อหัววัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ด้วยราคาแพง และหาซื้อยาก ในส่วนที่ดินเพาะปลูกก็ไม่ดี นอกจากนี้ก็พบบ้างที่แมลงและโรคพืช มากเกินไป ตัวเกษตรกรเองไม่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในรูปแบบของกลุ่ม เกษตรกร หรือ กลุ่มสหกรณ์

วิรุ เอื้ออาทล (2529) ศึกษาปัญหาบางประการของเกษตรกรตำบลในการส่งเสริม ยางพาราในพื้นที่นอกสงเคราะห์ภาคตะวันออก ที่จังหวัดละเอิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด และปราจีนบุรี พบว่าในการทำแปลงสาธิต ปัญหาที่ประสบเป็นบางครั้งได้แก่ การที่ได้ รับวัสดุอุปกรณ์ล่าช้า เกษตรส่วนใหญ่ไม่ทำตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ ไม่สามารถหาซื้อวัสดุอุปกรณ์ใน ท้องที่ การเลือกทำเลที่เหมาะสม และควรมีการฝึกอบรมเกษตรกรตำบลเพิ่มเติมโดยเน้นการปฏิบัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้มาก ปัญหาในการส่งเสริมยางพารา ที่เกิดจากเกษตรกรส่วนใหญ่ค่อนข้างน้อยก็คือ เกษตรกรยากจน ไม่มีทุนทำสวนยาง เกษตรกรขาดความรู้ เรื่องยาง ถ้าไม่มีปัญหารุนแรงก็ไม่มาหา เกษตรกรมีความรู้สำหรับเทคโนโลยีชา มีพื้นที่ในการทำกินจำกัด ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นบางครั้ง เช่นขาดแคลนแรงงาน มีอาชีพอื่นที่สำคัญกว่า ไม่ค่อยร่วมมือถ้าไม่มีของแจก ไม่ค่อยปฏิบัติตามคำแนะนำ เชื่อถือพ่อค้ามากกว่าเจ้าหน้าที่ ภาครัฐะมากทำให้ไม่ค่อยร่วมมือ หาซื้อพันธุ์ยางและราคาแพง ไม่เชื่อถือเจ้าหน้าที่เพราะอาวุโสน้อยกว่า ไม่สนใจปลูกยางเป็นต้น ปัญหาปลักย่อยอื่น ๆ ที่เกิดค่อนข้างน้อยคือ ขาดวัสดุที่สมบูรณ์ที่จำเป็น ค่าน้ำมันยานพาหนะ เบิกได้จำกัด ส่วนที่ปัญหาที่เกิดขึ้นบางครั้ง เช่น ขาดเอกสาร ค่าแนะนำที่เหมาะสมกับพื้นที่ เอกสารคำแนะนำไม่เพียงพอ ไม่ทันสมัย หรือไม่ละเอียดพอและ เส้นทางคมนาคมใช้ไม่ได้ในฤดูฝน

สุโขทัยธรรมมาธิราช (2530) เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร กล่าวถึงปัญหามางประการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานส่งเสริม ซึ่งมี 3 ประการด้วยกันคือ ปัญหาที่เกิดจากสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยจะเป็นความไม่เหมาะสมของสภาพดิน และสภาพน้ำที่ใช้ในการทำเกษตร ปัญหาที่เกิดจากเกษตรกรและชุมชนเกษตรกร โดยที่ส่วนใหญ่เกษตรกรมีความรู้ต่ำ มีคมีนในขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมดั้งเดิม มีอุปนิสัยและวินัยที่ไม่เหมาะสม ชุมชนเกษตรกรมีความสับสนทางด้านความรู้และความคิด ที่ตั้งของชุมชนไม่เหมาะสม ปัญหาอีกประการหนึ่งคือ ปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงาน คือมีความซับซ้อนในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ การขาดการประสานที่ดี เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลความรู้ ขาดทัศนคติและอุดมการณ์ตลอดจนความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน รวมถึงปัญหาด้านการถือครองที่ดินสภาพของ เส้นทางคมนาคม

วิธีการศึกษา

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การศึกษาคั้งนี้ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิจัยภาคสนาม เป็นส่วนใหญ่อและอาศัยการค้นคว้าหลัก การพัฒนาการเกษตรจาก เอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง โดยที่การวิจัยภาคสนาม เป็นการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอบถามกับเจ้าหน้าที่การเกษตรใน 6 อำเภอของจังหวัดยะลา ซึ่งมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ทั้งหมดตามบัญชีใช้จ่ายอัตราเงินเดือนข้าราชการ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประจำปีงบประมาณ 2531 รวมทั้งสิ้น 59 ท่าน ในครั้งนี้ได้มีเจ้าหน้าที่การเกษตรที่ช่วยราชการในท้องถิ่นให้หมายรวมถึงการออกแบบสอบถามเพิ่มเติมด้วย เจ้าหน้าที่การเกษตร 59 ท่านสามารถแยกเป็นตำแหน่งในแต่ละอำเภอ

ตารางที่ 1 จำนวนเจ้าหน้าที่การเกษตร ปีพ.ศ.2531

อำเภอ	เกษตร อำเภอ	เจ้าหน้าที่งาน การเกษตร	เจ้าหน้าที่งาน เคหะกิจ	เกษตร ตำบล	รวม
เมืองยะลา	1	1	-	11	13
รามัน	1	1	1	12	15
ยะหา	1	1	1	5	8
เบตง	1	1	1	7	10
ธารโต	1	1	1	3	6
บันนังสตา	1	1	1	4	7
รวม	6	6	5	42	59

ในการรวบรวมข้อมูล แหล่งที่มาของข้อมูลประกอบด้วย

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยการออกแบบสอบถามกับเจ้าหน้าที่การ

เกษตร ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ปัญหาในการปฏิบัติงาน

ลักษณะคำถามมี 3 ลักษณะคือ คำถามแบบปิดให้เลือกตอบ คำถามแบบเปิด และคำถามแบบประ เภ็นระดับคะแนนของคำตอบ

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยค้นคว้าจาก หนังสือตำราเรียน เอกสาร รายงานประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผลงานการวิจัยที่ผ่านมา เป็นแนวทาง ประกอบในการทำการศึกษ

การวิเคราะห์ข้อมูล

จะใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ในการบรรยาย ลักษณะของข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยการ แจกแจงข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ววัดค่าออกมาเป็น ค่าร้อยละ ค่าไคสแควร์ (chi-Square) ซึ่งเป็นค่าที่ใช้ทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพื่อหาข้อสรุปว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐานนั้น

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

$$\text{ร้อยละ(\%)} = (X/N) * 100$$

โดยกำหนดค่าให้ X : จำนวนตัวอย่างที่ทำการศึกษ
N : จำนวนประชากรที่ทำการศึกษ

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c (O_{ij} - E_{ij})^2 / E_{ij}$$

โดยกำหนดค่าให้ O_{ij} : ค่าที่สังเกตได้จากแถวตอนที่ i แถวตั้งที่ j

E_{ij} : ค่าที่คาดหมายที่ได้จากแถวตอนที่ i แถวตั้งที่ j

O_i : ผลรวมของค่าสังเกตในแถวตอนที่ i

O_j : ผลรวมของค่าสังเกตในแถวตั้งที่ j

r : จำนวนแถวตอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- k : จำนวนแถวตั้ง
 E_i : ค่าคาดหวังในแถวอมที่ i
 E_j : ค่าคาดหวังในแถวตั้งที่ j
 E_{ij} : ค่าความถี่จาก $(O_{ij} * O_{.j}) / N$

สมมุติฐานในการศึกษา

ความคิดเห็นต่อประเด็นปัญหาที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของกลุ่มเจ้าหน้าที่การ
 เกษตรที่มีอายุราชการน้อยและกลุ่มมีอายุราชการมากไม่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร

ความหมายของการส่งเสริม (Extension Mean)

การที่เจ้าหน้าที่หรือนักส่งเสริมเกษตรจะทำงานให้ได้ผล ควรจะได้ศึกษาและรู้ขอบเขตงานที่จะศึกษา จึงสมควรที่จะได้รู้ความหมายของคำว่า "ส่งเสริมการเกษตร" เสียก่อน เพื่อจะได้เข้าใจในลักษณะงานที่จะทำได้ผลดี และเป็นไปตามเป้าหมายที่จะทำ

CHANG แห่ง FAO ได้ให้ความหมายคำว่า "การส่งเสริมการเกษตร (Agricultural Extension) ว่า คือ" กระบวนการให้การศึกษาแบบระบบนอกโรงเรียนหรือการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการผลิตผล การจัดการ การอนุรักษ์ และการตลาดของพืช สัตว์ ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายโดยการสอนให้เกษตรกรช่วยเหลือตนเองอีกด้วย รวมถึงการช่วยคนอื่น เพื่อมาตรฐานในชุมชนในอนาคตอีกด้วย"

ดร. พจน์ บุญเรือง แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมการเกษตรเป็นการให้การศึกษาเพื่อการดำรงชีพแก่ประชาชนและชาวชนบท โดยเฉพาะเกษตรกร (Adult agricultural) แม่บ้าน (Adult home economic) และเยาวชนเกษตรกร (Youth Agricultural) ทั้งนี้มุ่งให้บุคคลเหล่านี้พัฒนาตนเองในการเรียนรู้ที่สามารถนำความรู้ ตามระบบวิชาการเกษตรแผนใหม่ ที่เรียกว่า "New and Productive Techniques and Technology in Agriculture ไปประยุกต์หรือปรับใช้ได้เหมาะสมกับการประกอบอาชีพ อันเป็นกลไกในการพัฒนาการเกษตร และชนบทที่สร้างเสริมความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม

ว.จร อวาทกุล แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ให้ความหมายของการส่งเสริมคือการส่งเสริมเป็นระบบให้การศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชน โดยไม่จำกัดเพศ วัยและระดับความรู้ ความเป็นอยู่ และทุกกลุ่มในสังคม เพื่อช่วยคนให้ช่วยตนเอง ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาวะชีวิต และความเป็นอยู่ของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทั้งทางเศรษฐกิจสังคม และ

เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอยู่เป็นประจำ จนสามารถแก้ไขปัญหามหาในการประกอบอาชีพที่เจริญก้าวหน้า เพื่อให้สังคมของชาวมหาการกินคืออยู่ดี เพื่อความสมบูรณ์สุขของบุคคลในสังคมโดยการปฏิบัติ

ดร.ศิริเวท ฤกษ์พราย แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้ความหมายการส่งเสริมการเกษตร คือ กระบวนการในการศึกษาออกโรงเรียน ซึ่งรวมถึงการบริการแก่บุคคลเป้าหมายที่เป็นเกษตรกรและครอบครัว โดยให้บุคคลเป้าหมายเหล่านี้เรียนรู้ โดยการกระทำด้วยตนเอง และช่วยตนเอง เพื่อให้บรรลุถึงการกินคืออยู่ดีของคนในชุมชนส่วนรวม ทั้งนี้โดยมีพื้นฐานตั้งอยู่บนการพัฒนาประชาชนในชุมชน

Kelsey และ Hearne ให้ความสำคัญความ การส่งเสริมนั้น เป็นระบบการศึกษาออกโรงเรียน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่หรือเด็ก สามารถเรียนรู้ได้ โดยการปฏิบัติด้วยตนเอง งานส่งเสริมการเกษตร เป็นการให้การศึกษาและบริการแก่กลุ่มบุคคลเป้าหมาย เพื่อให้บรรลุถึงความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มบุคคลเหล่านั้น โดยมีพื้นฐานที่ตั้งอยู่บนการพัฒนาประชาชนในสังคม

อาจารย์วิรัช คุงคะจันทร์ แห่งมหาวิทยาลัยขอนแก่น กล่าวโดยสรุปถึงความหมายของการส่งเสริม คือ การให้การศึกษาแก่คนในทุกๆระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกษตรกร แม่บ้าน และบุตรหลาน การให้การศึกษาด้านการส่งเสริมนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อเสนอและสนับสนุนให้บุคคลดังกล่าว ซึ่งเป็นผู้รับการส่งเสริมสามารถเข้าใจถึงปัญหา กระทบถึงปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหานั้น เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของตนเองเป็นสำคัญ

จากคำจำกัดความที่กล่าวมาข้างต้น ทว่าจะสรุปงานส่งเสริมการเกษตรมีลักษณะที่สำคัญคือ

1. งานส่งเสริมการเกษตรเป็นกระบวนการให้การศึกษาออกโรงเรียน หรือไม่ เป็นทางการ (Informal education system)
2. เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับประชาชนส่วนใหญ่ (เกษตรกร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เป็นงานที่ไม่จำกัดจะต้องดำเนินงานโดยภาครัฐบาล ทั้งนี้อาจจะเป็นภาคเอกชน และ(หรือ)มูลนิธิอื่นๆ ก็ได้

4. งานส่งเสริมการ เกษตรมุ่งหวังที่จะทำให้เกิดขบวนการ เปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ของบุคคลเป้าหมาย (เกษตรกร)

5. กลุ่มบุคคลเป้าหมายนั้น จะต้องปฏิบัติด้วยตนเอง

6. เป้าหมายสุดท้ายของการส่งเสริมการ เกษตร เพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ที่ดี งามดี มีสุข ของบุคคลเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ของงานส่งเสริมการ เกษตร

วัตถุประสงค์หลักของงานส่งเสริมการ เกษตรนั้น A.H.Savile กล่าวว่าต้องสอน ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชนบทให้รู้จักฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ด้วยการช่วยตนเอง ใช้ทรัพยากร ทั้งกำลังกายที่มีอยู่ ด้วยการช่วยเหลือของรัฐน้อยที่สุด โดยการอาศัยผู้นำที่มีน้ำใจในความ เสียสละ ในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

M.C. Burritt ได้ให้ความหมายของวัตถุประสงค์ขั้นมูลฐานของการบริหารทาง ส่งเสริมว่า เพื่อสอนให้ประชาชนสามารถตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาของตนเองอย่างถูกต้อง และ สอนให้ประชาชนขวนขวายหาความรู้และนำไปทำทำให้เกิดประโยชน์ด้วยความมั่นใจ

เพราะฉะนั้นจะ เห็นได้ว่า โดยสรุปแล้ววัตถุประสงค์หลักของการส่งเสริมการ เกษตร นั้นคือ การทำให้เกษตรกรเกิดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อการยอมรับวิทยาการและ เทคโนโลยี ใหม่ เพื่อนำมาปรับปรุงการ เกษตรของตนเองให้ดีขึ้น ด้วยการช่วยตนเองและการสร้างผู้นำ ให้เกิดขึ้นในการกระจายความรู้ไปสู่ผู้อื่น

ปรัชญาของการส่งเสริม (The Philosophy of Extention)

ดร.ปรีดี พนมยงค์ ให้ความหมายของคำว่าปรัชญา (Philosophy) คือ "หลักการในการคิดการปฏิบัติ"

วริษฐ์ คงคะจันทร์ กล่าวถึง ปรัชญา คือ แม่บทของหลักการในการกำหนดกิจกรรมของมนุษย์ และโดยปกติแล้วรวมถึงการกำหนดการปฏิบัติ หรือการกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยเช่น ปรัชญาของชีวิต (Philosophy of extension) หรือปรัชญาของการส่งเสริม (Philosophy of extention)

ปรัชญาของงานส่งเสริมการเกษตรนั้น ก็คือการสอนให้เกษตรกรรู้จักช่วยตนเอง "ถ้าท่านให้ปลาสองสามตัวแก่ชาวนา ชาวนาก็จะกินปลาหมดในมือสองมือ แต่ถ้าท่านสอนให้ชาวนารู้จักวิธีการเลี้ยงปลา ชาวนาก็จะมีปลากินตลอดชีวิต"

"ถ้าหากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรไปส่งเสริมให้ เกษตรกรเข้ามามีส่วนในการ ผลิต เมื่อเจ้าหน้าที่ไปหาเกษตรกรที่นำไปให้ด้วย เกษตรกรก็จะเอาไปใช้ตามคำแนะนำในครั้งต่อไป ถ้าหากไปหาเกษตรกรอีก ก็จะต้องนำไปให้อีก เกษตรกรก็จะช่วยตัวเองไม่ได้ จะต้องพึ่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตลอดไป เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจะต้องไปสอนให้ เกษตรกรทำปุ๋ยหมัก เมื่อเกษตรกรรู้จักทำปุ๋ยหมักก็จะทำให้เกษตรกรพึ่งตัวเองได้ โดยมีผู้ใช้ไปตลอดชีวิต เช่นกัน"

เพราะฉะนั้นเราจะเห็นได้ว่า ปรัชญาของงานส่งเสริมการเกษตร หรือ หลักงานในการคิด การปฏิบัติของการส่งเสริมการเกษตรนั้น ก็คือการช่วยเกษตรกรให้รู้จัก การช่วยเหลือตนเอง (Help people to Help themselves) โดยการให้ความรู้ในการพัฒนาตนเอง ด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ให้ความเชื่อมั่นในตัวเองด้วยวิชาการที่ถูกต้อง รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ ที่ช่วยสนับสนุนให้เกษตรกรเหล่านั้น สามารถช่วยตนเองได้มากยิ่งขึ้น และนอกจากนั้นยังต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ที่จะช่วยทำงานส่งเสริมการเกษตรบรรลุตาม เป้าหมาย

ขอบเขตของงานส่งเสริมการเกษตร

(Scope and responsibilities of extension service)

งานส่งเสริมการเกษตรนั้นจะครอบคลุมตัวเองให้ควบคุมความรับผิดชอบของงานที่จะทำ ทั้งด้านการเกษตร คหกรรม ตลอดจนสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในสายงาน เช่น FAO ได้กำหนดไว้ดังนี้ คือ

1. การผลิตทางการเกษตร (Agricultural production) คือ การส่งเสริมให้ชาวชากรเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร รวมไปถึงการเลือกใช้ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์และใช้อย่างมีประสิทธิภาพสูง โดยสามารถที่จะทำให้มีการลงทุนที่ต่ำกว่า และมีผลกำไรจากผลผลิตที่สูงสุด เป็นต้น

2. การตลาดของผลผลิตการเกษตร (Marketing of farm products) คือ การช่วยดำเนินการระบบตลาดการค้าผลผลิตการเกษตร ให้สามารถขายสินค้าเกษตรได้ราคาดี และลดต้นทุนในการจำหน่ายให้ต่ำลง การกำหนดราคา และมาตรฐานสินค้า ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากผลผลิตการเกษตร

3. การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ (Conservation, wise use, and development of natural resources) คือ การพยายามสำรวจถึงทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นที่มีอยู่ เช่น ที่ดิน แหล่งน้ำ ป่าไม้ แร่ธาตุ ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด เหมาะสมที่สุด และรวมไปถึงการใช้้อย่างประหยัด และพัฒนาให้ดีขึ้นเพื่อใช้ต่อไปในโอกาสข้างหน้า

4. การจัดการป่าไม้และป่าบริเวณ (Management of natural resources) คือ การให้ความรู้การจัดการไร่นา การตัดฝืนใจ และประกอบธุรกิจไร่มาให้เข้ากับเหตุการณ์ตลาด และสภาพแวดล้อมธรรมชาติ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการจัดการภายในครอบครัว และบ้านที่อยู่อาศัยด้วย

5. เศรษฐกิจเกษตร (Home Economics) เป็นการให้ความรู้เป็นพหุภินเรื่องโภชนาการ การเลี้ยงเต้าให้เจริญเติบโตและสมบูรณ์ วางแผนชีวิตและความเป็นอยู่ในครอบครัว ขนาดของครอบครัว ตลอดจนบทบาทสมาชิกของครอบครัวที่มีต่อครอบครัว และต่อสังคมภายนอกครัวเรือน นอกจากนี้ควรเน้นสนับสนุนให้สมาชิกครอบครัว รู้จักการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าสูง

6. การพัฒนาเยาวชนหรือกิจกรรมเกี่ยวกับเด็ก (Youth activities) คือ การเน้น การพัฒนาบุคลิกภาพ การเป็นผู้นำแก่เยาวชน ทั้งด้านการศึกษา ทัศนคติ และความสามารถด้านต่าง ๆ เพื่อให้เขาเหล่านั้นได้มีส่วนช่วยเหลือครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติในที่สุด กิจกรรมในประเทศไทย ได้แก่ กิจกรรมยุวเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร

7. การพัฒนาความเป็นผู้นำ (Leadership development) คือการส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคคลให้มีความสามารถ มีความเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง รู้จักรักและรับใช้สังคม บริหารแก่ชุมชนของตน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จรรยาบรรณ ความดีและงานของสังคมนั้น ตลอดจนเน้นถึงการดำเนินการ เป็นแบบกลุ่ม เช่น กลุ่มเกษตรกร เป็นต้น

8. การปรับปรุงชุมชนและทรัพยากรในชุมชน (Community improvement and development of resources) คือ การส่งเสริมให้เกษตรกร และชุมชนในท้องถิ่นรับทราบถึงสภาพและลักษณะของท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ ตลอดจนให้รับรู้อารมณ์และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เพื่อจะได้เป็นประโยชน์แก่สังคมและชุมชนของพวกเขา เข้าใจยาวนานอย่างมีประสิทธิภาพ

9. การให้ความรู้เกี่ยวกับสวัสดิการของรัฐ (Public affair education) คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับสาธารณะประโยชน์ ให้เรียนรู้ถึงการบริการต่าง ๆ ของรัฐ ที่เกษตรกรควรจะได้รับ โดยเฉพาะแหล่งวิชาการการเกษตร ที่เขาควรจะได้รับบริการโดยตรงเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานเกษตรกรรมของเขา

ระบบการส่งเสริมการเกษตร (Agricultural Extension System)

ระบบการส่งเสริมการเกษตรที่เริ่มใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2520 จนถึงปัจจุบันนี้ เรียกว่า ระบบการฝึกอบรม และการเยี่ยมเยียนเกษตรกร (Training and Visit System) โดยเน้น เรื่องการฝึกอบรมที่ต่อเนื่องกัน และการเยี่ยมเยียนเกษตรกรตามกำหนดเวลาที่แน่นอน ซึ่งมีหลัก การสำคัญดังต่อไปนี้

1. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล 1 คน รับผิดชอบครอบครัวเกษตรกร ประมาณ 1,000 ครอบครัว โดยปกตินักส่งเสริมการเกษตร 1 คน ในกรณีที่ตำบลใดมีครอบครัว เกษตรกรไม่ถึง 1,000 ครอบครัว และสามารถรวมกับตำบลอื่นที่มีครอบครัว เกษตรกรน้อย เช่นกัน และกรณีที่ตำบลใดมีครอบครัว เกษตรกรมากกว่า 1,500 ครอบครัว ก็ให้เพิ่มเจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตรประจำตำบลอีก 1 คน

2. การฝึกอบรม เป็นหัวใจของระบบการส่งเสริมการเกษตร ในการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร โดยกำหนดค่าที่มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในระดับ ต่าง ๆ คือ

2.1 ระดับเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม หรือครูผู้ฝึก (Trainers) คือ ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม เป็นนักวิชาการเกษตร ประจำสำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาค และนักวิชาการเกษตร ประจำจังหวัด จังหวัดละ 1 คน

2.2 ระดับนักวิชาการประจำจังหวัด (Subject Matter Specialist) คือผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็นนักวิชาการประจำจังหวัด จังหวัดละ 2 คน

2.3 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็น เกษตรอำเภอ และเกษตรกิ่งอำเภอ

2.4 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบล ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล

โดยแบ่งประเภทของการฝึกอบรมเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การฝึกอบรมหลักสูตรหลัก (Main Course) ใช้สำหรับผู้ผ่านการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกระดับ ซึ่งหลักสูตรเหล่านี้จะเป็นทั้งการทบทวนความรู้และให้ความรู้ในระบบการส่งเสริมการเกษตรแก่เจ้าหน้าที่ก่อนที่จะปฏิบัติงานตามระบบ

2. การฝึกอบรมหลักสูตรฟื้นฟู (Refresher Course) ใช้สำหรับผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรหลักไปครบ 1 ปีแล้ว เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และปรับปรุงวิชาการให้เหมาะสมกับความจำเป็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยใช้หลักสูตรเป็นเกณฑ์ แต่เพิ่มภาควิชาการบริหารงาน หรือภาควิชาประกอบอื่น ๆ ตามความจำเป็นเข้าไปด้วย

3. การฝึกอบรมรายปักษ์ (Fortnight Training) เป็นการฝึกอบรมระยะสั้น ใช้เวลา 1 วัน โดยให้มีการฝึกอบรมเฉพาะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล (เกษตรตำบล) เท่านั้นแต่กำหนดให้มีการฝึกอบรมทุก 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ

3.1 เพื่อเพิ่มพูนความรู้ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล ทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับสภาพการประกอบอาชีพเกษตรกรรวม ในช่วง 2 สัปดาห์ต่อไป

3.2 เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาต่างๆไม่ว่าจะเป็นปัญหาของเกษตรกร หรือปัญหาขัดข้องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในช่วงที่ได้ออกไปปฏิบัติงานใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา

3.3 เพื่อร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงานในช่วง 2 สัปดาห์ต่อไป ตลอดจนการเตรียมการสอนที่เหมาะสม

การฝึกอบรมรายปักษ์ในแต่ละจังหวัดจะมีการแบ่งสายที่เหมาะสม โดยรวมอำเภอที่มีสภาพพื้นที่เพาะปลูกที่คล้ายคลึงกันและอยู่ใกล้กัน เข้าในสายเดียวกัน เพื่อความเหมาะสมในการให้ความรู้ทางวิชาการ ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม นักวิชาการเกษตร และเกษตรอำเภอ จะร่วม

กับพิจารณาแบ่งสายการฝึกอบรมรายปี และกำหนดวันฝึกอบรมรายปีแต่ละสาย

3. การเยี่ยมเยียนเกษตรกร การเข้าเยี่ยมเยียนเกษตรกรนับว่าเป็นงานหลักที่สำคัญอย่างยิ่งของระบบการส่งเสริมการเกษตร เพราะจะเป็นทางที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลจะได้รับทราบปัญหา เพื่อช่วยแก้ไข ทราบสถานการณ์ในไร่นาจริง ๆ ตามกำหนดวัน เวลา และสถานที่อย่างแน่นอน จนกระทั่งเกษตรกรสามารถรู้ว่า ในวันใด เวลาใด หมู่บ้านใด ซึ่งหลักการเยี่ยม คือ

3.1 ใช้เวลา 4 วัน ของสัปดาห์ออกไปปฏิบัติงานเยี่ยมเยียนเกษตรกร อีกหนึ่งวัน เป็นวันเข้ารับการอบรมรายปี และ เป็นวันสำรองสลับกันไป

3.2 ภายใน 2 สัปดาห์ (หนึ่งสัปดาห์) จะต้องกำหนดการ เยี่ยม เยียน เกษตรกร ทั่วตำบลทุกหมู่บ้าน ในเขตตำบลที่รับผิดชอบ

3.3 จะต้องมีการนัดพบที่แน่นอน เพื่อใช้ เป็นสถานที่นัดพบ เกษตรกร เพื่อแจ้งข่าวสาร หรือให้ความรู้คำแนะนำต่าง ๆ หรือ เกษตรกรที่มีปัญหาเร่งด่วนที่จะขอคำแนะนำช่วยเหลือมาขอพบ ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลจะไปที่จุดนัดพบ เป็นอันดับแรก เมื่อเสร็จภาระกิจที่จุดนัดพบแล้ว ก็จะใช้เวลาที่เหลือไปในการออกเยี่ยมตามบ้าน และ ไร่ นา ของ เกษตรกร

3.4 เกษตรกรผู้นำ (Contact farmer) เป็นกลไกหนึ่งในระบบการส่งเสริมการเกษตร ผู้นำเกษตรกรที่มีหัวใจ รับการเปลี่ยนแปลงได้ดี เป็นที่นับถือของเพื่อนเกษตรกร และยินดีช่วยเหลือแพร่ความรู้ให้เพื่อนบ้าน มาเป็นแกนนำในการส่งเสริม ในอัตราประมาณ 10% ของเกษตรกรในแต่ละหมู่บ้าน และมีการคัดเลือกและแต่งตั้งเกษตรกรผู้นำ 1 คน เป็นหัวหน้าของ เกษตรกรผู้นำที่เรียกว่า เกษตรหมู่บ้าน

3.5 ประเด็นส่งเสริมเน้นหนัก (Impact point) การส่งเสริมการเกษตรตามระบบนี้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลจะต้องกำหนดเป้าหมายการส่งเสริมในแต่ละปีอย่างแน่ชัด หรือที่เรียกว่าประเด็นส่งเสริมหลัก

3.6 การนิเทศงาน ระบบการส่งเสริมการเกษตรจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ฉะนั้นการนิเทศงานจึงมีความสัมพันธ์กับระบบการส่งเสริมการเกษตรอย่างชัดเจน เพราะจะช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของการปฏิบัติงาน

ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

3.7 การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ยานพาหนะ เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานตามระบบการส่งเสริมการเกษตร ซึ่งจะทำให้ขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสูงขึ้น เพราะมีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอและมีพาหนะที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานในระบบนี้

ปัญหาการดำเนินงานส่งเสริม (Problem of Extension Performance)

ดร.แพรงษ์ แกงกอล์ฟ โชน และคณะได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับเกษตรกรไทยไว้ 4 ประการ คือ

1. ปัญหาของเกษตรกร แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ

1.1 ปัญหาด้านโครงสร้าง กล่าวคือ เกษตรกรทั่วไปมีมาตรฐานการครองชีพต่ำ เกษตรกรมีหน่วยการผลิตหรือพื้นที่ทำกิน เล็ก ทำให้ขาดอำนาจการต่อรอง โอกาสที่เกษตรกรจะปรับปรุงฐานะของตัวเองมีน้อยมาก สภาพหมู่บ้านเกษตรกรไทยแยกกันอยู่ ทำให้ขาดการรวมกลุ่มในการต่อรอง เกษตรกรขาดการเสริมสร้างการทำงานร่วมกัน

1.2 ปัญหาอันเกิดจากเกษตรกร ยับยั้งเนื่องมาจาก ทัศนคติ พฤติกรรมต่างๆ

2. ปัญหาระหว่างข้าราชการกับเกษตรกร แบ่งออกเป็น 3 ด้าน

2.1 ปัญหาด้านโครงสร้าง กล่าวคือ นโยบายของราชการเกี่ยวกับเกษตรกรมักจะไม่เหมาะสมนัก ในการทำงานด้านพัฒนาที่มักจะมีช่องว่างอยู่เสมอระหว่างภาคทฤษฎีกับการปฏิบัติ

2.2 ปัญหาด้านพฤติกรรมทางการบริหาร กล่าวคือ เกิดช่องว่างระหว่างข้าราชการกับเกษตรกร บ่อยครั้งที่ต่างคนต่างไม่รู้จักความเคลื่อนไหวของกันและกัน ข้าราชการข้อมูลถูกหักขาด งบประมาณส่วนกลางทำให้ไม่เสมอภาค ข้าราชการทำงานสนองนโยบายเบื้องบน

ไม่ได้ทำงานตามนโยบายของท้องถิ่น

2.3 มีเหตุด้านพฤติกรรมส่วนตัว เช่น ข้าราชการขอย้ายงานในสำนักงาน ขอบริใช้อำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ ทำงานเป็นส่วนกลางเป็นหลัก ไม่ได้เอาใจใส่เกษตรกร มติศึนคตเนบพยปกรองลฎวไปชกบปี เกษตรกรควย

3. ปัญหาระหว่างภาคเอกชนกับเกษตรกร

3.1 พ่อค้าคนกลาง มีทั้งด้านบวกและลบ คือให้ทั้งประโยชน์และโทษแก่เกษตรกร บางครั้งก็เป็นที่ตั้งของเกษตรกรได้ บางครั้งก็เป็นผู้ฆ่าเกษตรกรอย่างเลือดเย็น

3.2 ธนาคาร ธนาคารไม่ค่อยสนใจที่เงินกู้แก่เกษตรกรรายย่อยและบางครั้งเจ้าหน้าที่เกิดการไม่ซื่อสัตย์ต่อเกษตรกร

3.3 องค์การการกุศล หลายองค์การทำให้เกษตรกรเกิดการเคยหัวแถมมือรับอย่างเดียว เพราะองค์การการกุศลมักจะให้เปล่า และภายในองค์การเองก็มีปัญหาภายในในการบริหารบุคคลและงบประมาณ

4. ปัญหาระหว่างนักพัฒนากับเกษตรกร

4.1 นักพัฒนามีปัญหาในการคมนาคม ไม่สะดวกในการออกไปเยี่ยมเยียนเกษตรกร

4.2 เกษตรกรไม่ค่อยสนใจการประชุม ที่นักพัฒนาจัดขึ้น เพราะวิธีการที่ไม่เหมาะสมกับสภาพของเกษตรกร

4.3 การสื่อความหมายมีปัญหา เนื่องจากพื้นฐานการศึกษาต่างกันมาก

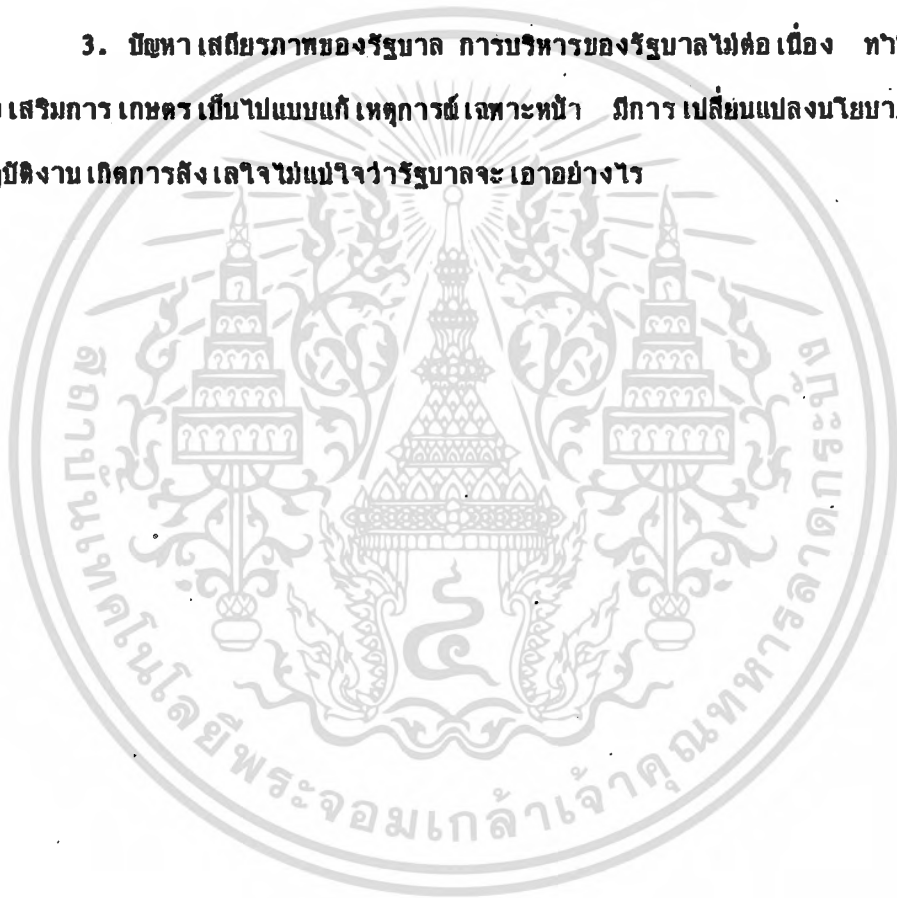
เมื่อเราทราบถึงปัญหาของเกษตรกรไทยแล้ว ก็จะทำให้ทราบถึงปัญหาทางส่งเสริมการเกษตรได้ทันทีว่า การดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรในเมืองไทยนั้น ควรจะได้พบปัญหาอะไรบ้าง ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรได้สรุปถึงปัญหาที่มีผลกระทบต่องานส่งเสริมการเกษตรของประเทศและจำเป็นต้องแก้ไข คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ปัญหาการตลาด เนื่องมาจากตลาดเกษตรไม่แน่นอน ทำให้เกษตรกรคาดคะเนขนาดของตลาดผลิตผลการเกษตรผิด และประสมกับเกษตรกรก็ไม่มีการวางแผน นอกจากนี้ระบบพ่อค้าคนกลางก็มีมากขึ้นทุกที ทำให้เกษตรกรถูกเอารัดเอาเปรียบและขาดทุนอย่างมาก

2. ปัญหาปัจจัยการผลิตมีจำนวนไม่เพียงพอและราคาสูง การผลิตทางการเกษตรปัจจุบันต้องมีคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ นั้นย่อมหมายถึงว่า เกษตรกรต้องลงทุนในด้านเครื่องมือบางอย่างที่ทันสมัย เช่น ปุย เมล็ดพันธุ์ ยาปราบศัตรูพืช ฯลฯ สูงกว่าปกติแต่ราคาขายผลผลิตไม่ได้สูงตาม

3. ปัญหาเสถียรภาพของรัฐบาล การบริหารของรัฐบาลไม่ต่อเนื่อง ทำให้นโยบายงานส่งเสริมการเกษตรเป็นไปแบบแก้เหตุการณ์เฉพาะหน้า มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยๆ ทำให้ผู้ประกอบการเกิดการลังเลใจไม่แน่ใจว่ารัฐบาลจะเอาอย่างไร

สภาพทั่วไปของจังหวัดยะลา

สภาพที่ตั้ง

จังหวัดยะลาตั้งอยู่ทางตอนใต้สุดของประเทศ มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 4,716 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,947,500 ไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ประมาณ 1,084 กิโลเมตร และทางรถไฟประมาณ 1,039 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงคือ

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดสงขลา และปัตตานี
 ทิศใต้ ติดต่อกับ รัฐเปรัก ประเทศมาเลเซีย
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดนราธิวาส และรัฐเปรัก ประเทศมาเลเซีย
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดสงขลา และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

สภาพภูมิศาสตร์ สภาพดินและการใช้ดิน

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นป่าเขาเนินสูง มีภูเขาเดี่ยว ๆ ชับซ้อนมาก มีที่ราบเป็นเพียงส่วนน้อย บริเวณทางตอนเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นที่ปลูกข้าวและพืชไร่ พืชผัก ส่วนตอนใต้เป็นป่าเขาและเนินสูง ส่วนใหญ่เป็นที่ปลูกยางพาราและไม้ผลไม้ยืนต้น มี 2 ฤดูกาล คือ ฤดูร้อนและฤดูฝน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ถึง ธันวาคม ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย 175.71 มม. อุณหภูมิเฉลี่ย 28.11 องศาเซลเซียส ลักษณะการใช้ที่ดิน จำแนกออกได้ดังนี้คือ

เนื้อที่ป่า 1,622,715.63 ไร่ หรือประมาณ 2,596.34 ตร.กม.
 เนื้อที่การเกษตร 1,198,014.00 ไร่ หรือประมาณ 1,812.82 ตร.กม.
 เนื้อที่อื่นๆ 166,770.40 ไร่ หรือประมาณ 266.84 ตร.กม.

การปกครองและประชากร

จังหวัดยะลา แบ่งการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ 299 หมู่บ้าน ได้แก่ อำเภอเมืองยะลา เบตง บันนังสตา ธารโต ยะหาและ รามัน มีจำนวน ประชากรทั้งสิ้น 327,891 คน เพศชาย 167,176 คน เพศหญิง 160,715 คน มีจำนวนบ้านทั้งหมด 61,679 บ้าน และจำนวนครัวเรือนเกษตร 33,261 ครัวเรือนดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการแบ่งเขตการปกครอง จำนวนประชากร จำนวนครัวเรือน
ของจังหวัดยะลา ปี พ.ศ. 2531

อำเภอ	พื้นที่ (กม.2)	ประชากร			จำนวนบ้าน (หลังคาเรือน)	ครัวเรือน เกษตรกร
		ทั้งหมด	ชาย	หญิง		
เทศบาลเมือง	19	62,290	31,288	31,002	11,092	-
เทศบาล ต. เบตง	79	19,539	10,242	9,297	3,962	-
เมืองยะลา	430.023	78,141	39,353	38,787	14,167	8,046
รามัน	516.031	61,837	30,743	31,094	10,342	7,242
ยะหา	951.001	41,521	21,271	20,250	7,230	5,350
บันนังสตา	629.013	30,721	16,222	14,499	6,392	4,237
ธารโต	648.009	12,700	6,924	5,776	3,211	2,798
เบตง	1,249.001	21,143	11,133	10,010	5,283	5,588
รวม	4,521.078	327,891	167,176	160,715	61,679	33,261

ที่มา : (แผนการส่งเสริมเกษตร, 2530)

การศาสนา

ประชากรร้อยละ 75 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 25 นับถือศาสนาพุทธ และศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ 5 มีมัสยิด 277 แห่ง วัด 28 แห่ง สำนักสงฆ์ 30 แห่ง โบสถ์ 2 แห่ง ศาลเจ้า 7 แห่ง ศูนย์วัฒนธรรม 1 แห่ง หอวัฒนธรรม 1 แห่ง

การศึกษา

ในจังหวัดยะลา มีจำนวนสถานศึกษา 287 แห่ง อาจารย์จำนวน 4,427 คน และนักเรียน-นักศึกษา จำนวน 74,294 คน มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 183 แห่ง และยังมีการศึกษานอกระบบให้บริการด้านการศึกษาสายสามัญ สายอาชีพ การสอนพูดภาษาไทย ทางวิทยุ และการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ แต่เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม พูดภาษายาวี ไม่นิยมพูดภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดปัญหาการใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสาร ระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่สามารถเข้าใจ และสื่อความหมายกันได้เท่าที่ควร เป็นสาเหตุในการพัฒนาเป็นไปอย่างเชื่องช้า

แหล่งน้ำ

จังหวัดยะลา มีแม่น้ำที่สำคัญ 2 สาย คือ แม่น้ำปัตตานี ไหลผ่านอำเภอเบตง และอำเภอบันนังสตา อีกสายหนึ่งคือ แม่น้ำสายบุรีไหลผ่านอำเภอรามัน นอกจากนี้สภาพภูมิเป็นภูเขาและเนินสูงสลับซับซ้อน ประกอบกับจังหวัดยะลา มี 2 ฤดูกาล คือ ฤดูร้อน และฤดูฝน ซึ่งฤดูฝนยาวนานกว่าฤดูร้อน ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยทั้งปี 1,618 มม. ฝนตกวัดได้มากที่สุด 249.8 มม. เป็นเหตุให้เมื่อมีฝนตกน้ำหลากท่วมในพื้นที่ลุ่ม และเมื่อถึงฤดูร้อนน้ำจะแห้งในขั้นที่ทำการเกษตรบางท้องที่ปลูกพืชไม่ได้

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเจ้าหน้าที่การเกษตร จังหวัดยะลาได้แบ่งประชากร ตัวอย่างตามลักษณะอายุ ออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มอายุราชการน้อย(กลุ่ม A) และกลุ่มอายุราชการมาก(กลุ่ม B) โดยมีหลักเกณฑ์ในการแบ่งโดยคิดค่าเฉลี่ยอายุราชการในระยะเวลาที่รับราชการในท้องที่จังหวัดยะลา ค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 7.15 ปี ดังนั้นเจ้าหน้าที่การเกษตรที่มีอายุราชการน้อยกว่า 7.15 ปี เป็นกลุ่ม A มีจำนวน 26 ท่าน เจ้าหน้าที่การเกษตรที่มีอายุราชการ มากกว่า 7.15 ปี เป็นกลุ่ม B จำนวน 28 ท่าน

ข้อมูลส่วนตัวในด้านต่าง ๆ จะขอกล่าวถึงต่อไปนี้

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่าจากประชากรตัวอย่าง 54 ราย เป็นเพศชายถึง 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.33 เป็นเพศหญิง 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.67 เจ้าหน้าที่ในกลุ่มอายุราชการน้อยคิดจากประชากรตัวอย่างจากทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 48.15 นั้น เป็นชายร้อยละ 84.62 และร้อยละ 15.38 เป็นเพศหญิง ในกลุ่มอายุราชการมาก จำนวนประชากรตัวอย่าง 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.85 นั้นเป็นเพศชาย ร้อยละ 82.14 เป็นเพศหญิงร้อยละ 17.86

ระดับอายุของเจ้าหน้าที่การเกษตรส่วนใหญ่อยูในช่วง 31-34 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 อายุต่ำกว่า 31 ปี ร้อยละ 18.52 อายุ 35-38 ปี ร้อยละ 18.52 เช่นกัน อายุ 39-42 ปี ร้อยละ 7.41 และ อายุ 43 ปีขึ้นไป ร้อยละ 5.56 อายุต่ำสุด 28 ปี สูงสุด 49 ปี อายุเฉลี่ยเท่ากับ 34.13 ปี

เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อย มีอายุต่ำกว่า 31 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.92 อายุ 31-34 ปี ร้อยละ 46.15 ปี อายุ 35-38 ปี ร้อยละ 15.38 อายุ 39-42 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้อยละ 7.69 และอายุ 43 ปีขึ้นไปร้อยละ 3.85 อายุสูงสุด 43 ปี อายุต่ำสุด 28 ปี อายุเฉลี่ย 33.11 ปี เจ้าหน้าที่ในกลุ่มอายุราชการมาก มีอายุต่ำกว่า 31 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.71 อายุ 31-34 ปี ร้อยละ 53.57 อายุ 35-38 ร้อยละ 18.52 อายุ 39-42 ร้อยละ 7.41 อายุ 43 ปีขึ้นไป ร้อยละ 5.56 อายุสูงสุด 49 ปี อายุต่ำสุด 31 ปี อายุเฉลี่ย 34.71 ปี (ดังตารางที่ 4)

ตารางที่ 3 เพศของประชากรตัวอย่าง

เพศ	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชาย	22	84.62	23	82.14	45	83.33
หญิง	4	15.38	5	17.86	9	16.67
รวม	26	48.15	28	51.85	54	100.00

สถานภาพการสมรสดังตารางที่ 5 เจ้าหน้าที่ในกลุ่มอายุราชการน้อยร้อยละ 53.85 เป็นคนโสด ร้อยละ 46.15 สมรสแล้ว ซึ่งน้อยกว่าเจ้าหน้าที่อายุราชการมาก มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 85.71 และ โสดร้อยละ 14.29 เจ้าหน้าที่ทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีสถานภาพเป็นหม้ายเลย

ภูมิลำเนาของเจ้าหน้าที่การเกษตรเกือบทุกราย จะมีภูมิลำเนาในจังหวัดภาคใต้ คือ 53 รายจาก 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 98.15 ในจำนวนนี้ มีภูมิลำเนาในเขต 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดยะลา ปัตตานี สตูล สงขลา นราธิวาส 22 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 40.74 นอกจากนั้น ร้อยละ 57.41 มีภูมิลำเนาในจังหวัดภาคใต้ยกเว้น 5 จังหวัดดังกล่าว และมีเพียง 1 ราย หรือร้อยละ 1.85 เท่านั้นที่ได้มีภูมิลำเนา ในจังหวัดภาคใต้ (ดังตารางที่ 6)

ตารางที่ 4 หมายเหตุ

หมายเหตุ	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 31 ปี	7	26.92	3	10.71	10	18.52
31-34 ปี	12	46.15	15	53.57	27	50.00
35-38 ปี	4	15.38	6	21.43	10	18.52
39-42 ปี	2	7.69	2	7.14	4	7.419
43 ปีขึ้นไป	1	3.85	2	7.14	3	5.56
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

ตารางที่ 5 สถานภาพการสมรส

สถานภาพ	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
โสด	14	53.85	4	14.29	18	33.33
สมรส	12	46.15	24	85.71	36	66.67
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

การนับถือศาสนาจาก ตารางที่ 7 จะเห็นว่า เจ้าหน้าที่การเกษตรส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ คือ ร้อยละ 90.74 โดยที่เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อย ร้อยละ 92.31 นับถือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศาสนาพุทธ ร้อยละ 7.69 นับถือศาสนาอิสลาม กลุ่มอายุราชการมาก ร้อยละ 89.29 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 7.14 นับถือศาสนาอิสลามและ นับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 3.57

ตารางที่ 6 ภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวน(คน)	ร้อยละ
5 จังหวัดชายแดนภาคใต้	22	40.74
จังหวัดภาคใต้นอก	31	57.41
จังหวัดอื่น	1	1.85
รวม	54	100.00

ตารางที่ 7 การนับถือศาสนา

ศาสนา	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
พุทธ	24	92.31	25	89.29	49	90.74
อิสลาม	2	7.69	2	7.14	4	7.41
คริสต์	-	-	1	3.57	1	1.85
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสามารถในการใช้ภาษาปักษ์ใต้ เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อยทุกท่านสามารถ ฟังภาษาปักษ์ใต้ได้ดี ส่วนความสามารถในการพูด ร้อยละ 92.30 พูดได้ดี ร้อยละ 3.85 พูดได้ ทอสมควรร้อยละ 3.85 พูดไม่ได้ เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมาก มีความสามารถในการฟัง และพูดเท่ากับ คือ สามารถพูดและฟังได้ดี ร้อยละ 96.43 สามารถพูดและฟังได้ทอสมควรร้อยละ 3.57 จะสังเกตได้ว่าเจ้าหน้าที่การเกษตรส่วนใหญ่ สามารถพูดและฟังภาษาปักษ์ใต้ได้ดีทั้งนี้ก็ เนื่องมาจากมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้นั่นเอง (สังเขปตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ความสามารถในการพูดและฟังภาษาปักษ์ใต้

การใช้ภาษา	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
สามารถพูดได้ดี	24	92.30	27	96.43	51	94.44
สามารถพูดได้ทอสมควรร	1	3.85	1	3.57	2	3.70
พูดไม่ได้	1	3.85	-	-	1	1.85
สามารถฟังได้ดี	26	100.00	27	96.43	53	98.15
ฟังเข้าใจทอสมควรร	-	-	1	3.57	1	1.85
ฟังไม่เข้าใจ	-	-	-	-	-	-

ความสามารถในการใช้ภาษายาวี เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อย ร้อยละ 53.85 สามารถพูดภาษายาวีได้ทอสมควรร้อยละ 46.15 พูดไม่ได้ ด้านความสามารถในการฟังก็อยู่ใน ระดับใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 57.69 ฟังเข้าใจทอสมควรร้อยละ 42.31 ฟังไม่เข้าใจเลย ส่วนเจ้าหน้าที่อายุราชการมาก มีเพียงร้อยละ 3.57 สามารถพูดได้ดี ร้อยละ 67.86 พูดได้ ทอสมควรร้อยละ 28.57 ไม่สามารถพูดได้ ส่วนความสามารถในการฟังนั้น ร้อยละ 7.14 ฟัง เข้าใจดี ร้อยละ 67.86 ฟังเข้าใจทอสมควรร้อยละ 25 ฟังไม่เข้าใจเลย สังเกตได้ว่า

เจ้าหน้าที่การเกษตรในกลุ่ม B ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอายุราชการมากกว่า สามารถฟังและพูดภาษายาวได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่การเกษตรในกลุ่ม A (ดังตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ความสามารถในการใช้ภาษายาว

การใช้ภาษา	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
สามารถพูดได้ดี	-	-	1	3.57	1	1.85
สามารถพูดได้พอสมควร	14	53.85	19	67.86	33	61.11
พูดไม่ได้เลย	12	46.15	8	28.57	20	37.04
สามารถฟังได้ดี	-	-	2	7.14	2	3.70
ฟังเข้าใจพอสมควร	15	57.69	19	67.86	34	62.96
ฟังไม่เข้าใจ	11	42.31	7	25.00	18	33.33

ระดับการรับราชการของเจ้าหน้าที่การเกษตร เจ้าหน้าที่ในกลุ่มอายุราชการน้อย ร้อยละ 3.85 เป็นข้าราชการระดับ 3 ร้อยละ 73.08 เป็นข้าราชการระดับ 4 ร้อยละ 15.38 เป็นข้าราชการระดับ 5 และร้อยละ 7.69 เป็นข้าราชการระดับ 6 เจ้าหน้าที่อายุราชการมาก ร้อยละ 60.71 เป็นข้าราชการระดับ 4 ร้อยละ 28.57 เป็นข้าราชการระดับ 5 และ ร้อยละ 25.00 เป็นข้าราชการระดับ 6 โดยที่เจ้าหน้าที่การเกษตรทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการระดับ 4 (ดังตารางที่ 10)

การโยกย้ายตำแหน่ง ก่อนมารับราชการ ที่จังหวัดยะลา เจ้าหน้าที่การเกษตรในกลุ่มอายุราชการน้อย ร้อยละ 30.77 ระบุว่ารับราชการในจังหวัดยะลาเป็นจังหวัดเดียว ไม่เคยรับราชการในจังหวัดอื่นมาก่อน ร้อยละ 69.23 ระบุว่าเคยรับราชการที่จังหวัดอื่นมาก่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจ้าหน้าที่ในกลุ่มอายุราชการมาก ระบุว่าไม่เคยรับราชการที่จังหวัดอื่นมาก่อน ร้อยละ 71.43 และระบุว่าเคยรับราชการในจังหวัดอื่นมาก่อน ร้อยละ 28.57 (ดังตารางที่ 11)

ตารางที่ 10 ระดับค่าแห่งของเจ้าหน้าที่การเกษตร

ระดับ	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระดับ 3	1	3.85	-	-	1	1.85
ระดับ 4	19	73.08	17	60.71	36	66.67
ระดับ 5	4	15.38	8	28.57	12	22.22
ระดับ 6	2	7.69	3	10.71	5	9.26
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

ตารางที่ 11 การโยกย้ายตำแหน่ง

การโยกย้ายตำแหน่ง	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่เคย	8	30.77	20	71.43	28	51.85
เคย	18	69.23	8	28.57	26	48.15
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 12 แสดงการทำงานของเจ้าหน้าที่การเกษตรก่อนมารับราชการในกรมส่งเสริมการเกษตร ในเจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อย ค่าตอบแทนมากที่สุด คือไม่ เคยทำงานอื่นมาก่อน ร้อยละ 69.23 รองลงมา คือ เคยทำงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรมาก่อนร้อยละ 19.23 ลำดับต่อมา คือ เคยทำงานอื่นมาก่อนและระบุว่ามีอาชีพครู คิดเป็นร้อยละ 7.69 และค่าตอบแทนน้อยที่สุด คือ เคยทำงานอื่นมาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตรมาก่อน ร้อยละ 3.85 ส่วนเจ้าหน้าที่อายุราชการมาก ร้อยละ 60.71 ไม่เคยทำงานอื่นมาก่อนเลย ร้อยละ 28.57 เคยทำงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรมาก่อน ร้อยละ 7.14 เคยทำงานอื่นมาก่อนและระบุว่ามีอาชีพครู 1 ราย อาชีพทหาร 1 รายและร้อยละ 3.57 เคยทำงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตรมาก่อน

ตารางที่ 12 การทำงานก่อนรับราชการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเกษตร

ก่อนรับราชการ	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ยังไม่ เคยทำงานอื่นมาก่อน	18	69.23	17	60.71	35	64.81
เคยทำงานที่เกี่ยวข้องกับ การเกษตรมาก่อน	5	19.23	8	28.57	13	24.07
เคยทำงานที่ไม่เกี่ยวข้อง กับการเกษตรมาก่อน	1	3.85	1	3.57	2	3.70
อื่นๆ	2	7.69	2	7.14	4	7.41
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

การเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร เจ้าหน้าที่การเกษตรทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่จะเคยเข้ารับการฝึกอบรม โดยเจ้าหน้าที่อายุราชการน้อย ร้อยละ 88.46 เคยเข้ารับการฝึกอบรม มีเพียงร้อยละ 11.54 ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม เจ้าหน้าที่

กลุ่มอายุราชการมาก ร้อยละ 82.14 เคยเข้ารับการฝึกอบรม ร้อยละ 17.86 ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม ดังตารางที่ 13 ทั้งนี้หลักสูตรต่าง ๆ ที่ได้รับการฝึกอบรมเรียงจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ ร้อยละ 22.83 หลักสูตรเกี่ยวกับยางพารา ร้อยละ 20.65 หลักสูตรส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 19.57 โครงการปรับปรุงแบบแผนงานและการพัฒนาการเกษตร ร้อยละ 6.52 หลักสูตรการปลูกไม้ผล ร้อยละ 5.43 หลักสูตรศึกษาศาสตร์ ร้อยละ 2.17 หลักสูตรพฤกษศาสตร์และร้อยละ 1.09 หรือ 1 คำตอบเป็นหลักสูตรอื่น ๆ 11 หลักสูตร คือ การขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ การบัญชีกลุ่มเกษตรกร หลักสูตรการปลูกพืชหมุนเวียน การทำนาหว่านน้ำตม หลักสูตรเฉพาะกิจเจ้าหน้าที่เคหะกิจ โครงการแปรรูปผลผลิตเกษตรกร ระบบการฝึกอบรมและเยี่ยมเยียนเกษตรกร การนิเทศงาน กฎหมายเบื้องต้นของกรมป่าไม้ การบริหารงานเกษตร การป้องกันกำจัดพืชสวนและหลักสูตรอื่น ๆ อีกร้อยละ 8.70 ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 13 การเข้ารับการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่การเกษตร

การฝึกอบรม	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เคย	23	88.46	23	82.14	46	85.19
ไม่เคย	3	11.54	5	17.86	8	14.81
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น

เหตุผลในการเลือกรับราชการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเกษตร เหตุผลในการเลือกของเจ้าหน้าที่ 2 กลุ่มมีลักษณะคล้ายกัน เหตุผลที่พบบ่อย คือ ตรงกับความรู้ที่เรียนมา และตรงกับนิสัยของตนเอง กลุ่มอายุราชการน้อย ให้คำตอบว่าตรงกับความรู้ที่เรียนมาคิดเป็นร้อยละ 43.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตรงกับนิสัยของตนเอง ร้อยละ 29.41 มีงานอื่นทำไม่ได้ ร้อยละ 11.76 มีโอกาสก้าวหน้า
 ในหน้าที่การงาน ร้อยละ 9.80 มีโอกาสได้รับเบี้ยเลี้ยง ร้อยละ 5.88 เจ้าหน้าที่อาชญา-
 การมาก ให้ความสำคัญความรู้ที่เรียนมา ร้อยละ 47.06 ตรงกับนิสัยของตนเอง ร้อยละ
 23.53 มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน คิดเป็นร้อยละ 17.65 มีงานอื่นทำไม่ได้ ร้อยละ
 5.88 มีโอกาสได้รับเบี้ยเลี้ยง ร้อยละ 3.92 และคำตอบอื่นๆ 1 คำตอบ โดยระบุว่า เนื่องจาก
 บิดารับราชการในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จึงอยากให้นุศรับราชการ เกี่ยวกับ
 การเกษตรด้วย (ดังตารางที่ 15)

ตารางที่ 14 หลักสูตรการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่การเกษตร

หลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
หลักสูตรเกี่ยวกับอาหารา	21	22.83
การส่งเสริมการ เกษตร	19	20.65
โครงการปรับปรุงระบบแผนงานและการพัฒนา เกษตรกร	18	19.57
หลักสูตรการปลูกไม้ผล	6	6.52
หลักสูตรพืชศาสตร์	2	2.17
การขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ	1	1.09
การบัญชีกลุ่ม เกษตรกร	1	1.09
หลักสูตรการปลูกพืชหมุนเวียน	1	1.09
การทำนาหว่านน้ำตม	1	1.09
หลักสูตรเฉพาะกิจเจ้าหน้าที่ เคหะกิจ	1	1.09
โครงการแปรรูปผลผลิต เกษตร	1	1.09
ระบบการฝึกอบรมและ เยี่ยม เยียน เกษตรกร	1	1.09
การนิเทศงาน	1	1.09
การกฎหมายเบื้องต้นของกรมป่าไม้	1	1.09
การบริหารงาน เกษตร	1	1.09

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 14 (ต่อ)

หลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
การป้องกันกำจัดพืชสวน	1	1.09
หลักสูตรอื่น ๆ	8	8.70
รวม	92	100.00

ตารางที่ 15 เหตุผลในการเลือกรับราชการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเกษตร 1/

เหตุผล	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ตรงกับความรู้ที่เรียน	22	43.14	24	47.06	46	45.10
ตรงกับนิสัยของตนเอง	15	29.41	12	23.53	27	26.47
มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	5	9.80	9	17.65	14	13.73
ยังหางานอื่นทำไม่ได้	6	11.76	3	5.88	9	8.82
มีโอกาสได้รับเบี้ยเลี้ยง	3	5.88	2	3.92	5	4.90
อื่น ๆ	-	-	1	1.96	1	.98
รวม	51	100.00	51	100.00	102	100.00

หมายเหตุ 1/ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ความพอใจในสภาพการทำงาน จากค่าตอบ พอใจมาก พอใจและ ไม่พอใจ ไม่ปรากฏว่ามีเจ้าหน้าที่การเกษตร เลือกตอบว่าไม่พอใจในสภาพการทำงานเลย โดยทั้ง 2 กลุ่ม เลือกค่าตอบดังนี้ กลุ่มอายุราชการน้อย ร้อยละ 53.85 พอใจในสภาพการทำงานมาก ร้อยละ 46.15 พอใจในสภาพการทำงาน กลุ่มอายุราชการมาก ร้อยละ 28.57 พอใจมาก ร้อยละ 71.43 พอใจ(ดังตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ความพอใจในสภาพการทำงาน

ความพอใจ	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
พอใจมาก	14	53.85	8	28.57	22	40.74
พอใจ	12	46.15	20	71.43	32	59.26
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

ความร่วมมือในการทำงานจากผู้ร่วมงาน กลุ่มอายุราชการน้อย ร้อยละ 65.38 ระบุว่า ได้รับความร่วมมือดี ร้อยละ 30.77 ได้รับความร่วมมือพอสมควรและ ร้อยละ 3.85 ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้บังคับบัญชา กลุ่มอายุราชการมาก ระบุว่า ได้รับความร่วมมือดี ร้อยละ 53.57 ได้รับความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 46.43 ดังนั้นโดยส่วนร่วมแล้ว ได้รับความร่วมมือดี (ดังตารางที่ 17)

การได้รับสวัสดิการ ในการทำงานจากหน่วยงาน เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อย ร้อยละ 34.62 ระบุว่า หน่วยงานให้การสนับสนุนดี ร้อยละ 61.54 ระบุว่าให้การสนับสนุนพอสมควรและ ร้อยละ 3.84 ไม่ให้การสนับสนุน เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมาก ก็มีความเห็นในอัตราใกล้เคียงกัน คือ มีความเห็นว่าการสนับสนุนพอสมควร เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ

67.86 และ ำให้การสนับสนุนตี ร้อยละ 32.14 (ดังตารางที่ 18)

ตารางที่ 17 ความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน

ความร่วมมือ	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ได้รับความร่วมมือดี	17	65.38	15	53.57	32	59.26
ได้รับความร่วมมือพอสมควร	8	30.77	13	46.43	21	38.89
ไม่ได้รับความร่วมมือ	1	3.85	-	-	1	1.85
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นในการสนับสนุนสวัสดิการของหน่วยงาน

ความคิดเห็น	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ำให้การสนับสนุนดี	9	34.62	9	32.14	18	33.33
ำให้การสนับสนุนพอสมควร	16	61.54	19	67.86	35	64.81
ไม่ำให้การสนับสนุน	1	3.84	-	-	1	1.85
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความคิดเห็นในเรื่องการศึกษาต่อของเจ้าหน้าที่การเกษตร มีความคิดเห็นในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ มีความคิดเห็นว่าการสนับสนุน ร้อยละ 42.31 ในกลุ่มอายุราชการน้อย และ ร้อยละ 46.43 ในกลุ่มอายุราชการมาก มีความคิดเห็นว่าการสนับสนุนพอสมควร ร้อยละ 57.69 ในกลุ่มอายุราชการน้อย ร้อยละ 53.57 ในกลุ่มอายุราชการมาก (ดังตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ความคิดเห็นในการสนับสนุนการศึกษาต่อ

ความคิดเห็น	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ให้การสนับสนุน	11	42.31	13	46.43	24	44.44
ให้การสนับสนุนพอสมควร	15	57.69	15	53.57	30	55.56
ไม่ให้การสนับสนุน	-	-	-	-	-	-
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

การสนับสนุนในเรื่องการดูงาน หรือ การฝึกอบรมของหน่วยงาน เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ เจ้าหน้าที่การเกษตรในกลุ่มอายุราชการน้อย มีความคิดเห็นว่าการสนับสนุน ร้อยละ 38.46 การสนับสนุนพอสมควร ร้อยละ 61.54 กลุ่มอายุราชการมาก มีความคิดเห็นว่าการสนับสนุน ร้อยละ 35.71 การสนับสนุนพอสมควร ร้อยละ 64.29 จะเห็นว่าความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเกษตรส่วนใหญ่แล้ว เห็นว่าการสนับสนุนอยู่ในระดับพอสมควร(ตารางที่ 20)

ความสนใจของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการเกษตรของเจ้าหน้าที่การเกษตร โดยส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่การเกษตรมีความคิดเห็นว่าการส่งเสริมการเกษตรในระดับปานกลาง เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อยระบุว่า การให้ความสนใจ ร้อยละ 30.77 การให้ความสนใจพอสมควร ร้อยละ 65.38 ไม่ให้ความสนใจ ร้อยละ 3.85 เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมาก ระบุว่าให้ความ

สนใจดี ร้อยละ 25.00 สนใจพอสมควร ร้อยละ 64.29 และ ไม่ค่อยสนใจ ร้อยละ 10.71 (ดังตารางที่ 21)

ตารางที่ 20 การสนับสนุนการดูงาน หรือการฝึกอบรม

ความคิดเห็น	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ให้การสนับสนุนดี	10	38.46	10	35.71	20	37.04
ให้การสนับสนุนพอสมควร	16	61.54	18	64.29	34	62.96
ไม่ให้การสนับสนุน	-	-	-	-	-	-
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

ตารางที่ 21 ความสนใจของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการเกษตร

ความคิดเห็น	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ให้ความสนใจดี	8	30.77	7	25.00	15	27.78
ให้ความสนใจพอสมควร	17	65.38	18	64.29	35	64.81
ไม่ค่อยให้ความสนใจ	1	3.85	3	10.71	4	7.41
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้ความร่วมมือ ของเกษตรกรในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับพอสมควร โดยที่เจ้าหน้าที่การเกษตรกลุ่มอายุราชการน้อย ให้ความคิดเห็นว่าให้ความร่วมมือ ร้อยละ 26.93 ให้ความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 65.38 ไม่ให้ความร่วมมือ ร้อยละ 7.69 เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมาก ระบุว่าเกษตรกรให้ความร่วมมือพอสมควรถึง ร้อยละ 96.43 และ ให้ความร่วมมือ ร้อยละ 3.57 (สังตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 การให้ความร่วมมือของเกษตรกร

ความคิดเห็น	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ให้ความร่วมมือ	7	26.93	1	3.57	8	14.81
ให้ความร่วมมือพอสมควร	17	65.38	27	96.43	44	81.48
ไม่ให้ความร่วมมือ	2	7.69	-	-	2	3.70
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

การให้ความร่วมมือของผู้ที่ห้องถิ่นที่น้อย กำนันนับว่าเป็นผู้ที่ห้องถิ่นที่มีบทบาทกับเกษตรกรมาก เจ้าหน้าที่การเกษตรในกลุ่มอายุราชการน้อยระบุว่า กำนันให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานดี ร้อยละ 42.31 ให้ความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 42.31 ไม่ให้ความร่วมมือ ร้อยละ 15.38 เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมาก ระบุว่าให้ความร่วมมือดี ร้อยละ 35.71 ให้ความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 60.71 และไม่ให้ความร่วมมือ ร้อยละ 3.58 (สังตารางที่ 23)

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเกษตร ต่อการให้ความร่วมมือของผู้ใหญ่บ้าน แสดงสังตารางที่ 24 เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อยระบุว่า ผู้ใหญ่บ้านให้ความร่วมมือ คิดเป็นร้อยละ 42.31 ให้ความร่วมมือพอสมควร คิดเป็นร้อยละ 50.00 และให้ความร่วมมือไม่ดี ร้อยละ 7.69

เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมากกว่า ผู้ใหญ่บ้านให้ความร่วมมือดี ร้อยละ 32.14 ให้ความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 64.28 และให้ความร่วมมือไม่ดี ร้อยละ 3.58

ตารางที่ 23 การให้ความร่วมมือของกำนันต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเกษตร

ความคิดเห็น	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ให้ความร่วมมือดี	11	42.31	10	35.71	21	38.89
ให้ความร่วมมือพอสมควร	11	42.31	17	60.71	28	51.85
ไม่ให้ความร่วมมือ	4	15.38	1	3.58	5	9.26
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

ตารางที่ 24 การให้ความร่วมมือของผู้ใหญ่บ้านต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเกษตร

ความร่วมมือ	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ให้ความร่วมมือดี	11	42.31	9	32.14	20	37.04
ให้ความร่วมมือพอสมควร	13	50.00	18	64.28	21	38.89
ให้ความร่วมมือไม่ดี	2	7.69	1	3.58	3	5.56
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้ความร่วมมือของผู้นำศาสนาที่มีอยู่ในท้องถิ่น ลำดับแรกเริ่มที่ความร่วมมือของพระสงฆ์ที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่การเกษตร ซึ่งการให้ความร่วมมืออยู่ในระดับปานกลางโดยเจ้าหน้าที่ในกลุ่มอายุราชการน้อยระบุว่า พระสงฆ์ให้ความร่วมมือดี ร้อยละ 23.08 ให้ความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 34.61 ให้ความร่วมมือไม่ดี ร้อยละ 7.70 และ ระบุว่าไม่มีพระสงฆ์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ร้อยละ 34.61 เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมาก ก็มีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน คือ เจ้าหน้าที่การเกษตรร้อยละ 7.14 ระบุว่าให้ความร่วมมือดี ร้อยละ 60.71 ให้ความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 3.58 ให้ความร่วมมือไม่ดีและ ร้อยละ 28.57 ระบุว่าไม่มีพระสงฆ์ ตัวเลขที่บอกจำนวนไม่มีพระสงฆ์นั้น นับว่าเป็นตัวเลขที่มากพอสมควร ทั้งนี้เนื่องมาจากเกษตรกรในท้องถิ่น นับถือศาสนาอิสลาม (สังตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 การให้ความร่วมมือของพระสงฆ์

ความร่วมมือ	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ให้ความร่วมมือดี	6	23.08	2	7.14	8	14.81
ให้ความร่วมมือพอสมควร	9	34.61	17	60.71	26	48.15
ให้ความร่วมมือไม่ดี	2	7.70	1	3.58	3	5.56
ไม่มีพระสงฆ์	9	34.61	8	28.57	17	31.48
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

การให้ความร่วมมือของโต๊ะอิหม่าม ในความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อยระบุว่า ร้อยละ 15.38 ให้ความร่วมมือดี ร้อยละ 65.38 ให้ความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 19.22 ให้ความร่วมมือไม่ดี เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมากระบุว่า ร้อยละ 10.71 ให้ความร่วมมือดี ร้อยละ 85.71 ให้ความร่วมมือพอสมควรและ ร้อยละ 3.58 ให้ความร่วม

มือไม่ตี (ดังตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 การให้ความร่วมมือของโต๊ะหินงาม

ความร่วมมือ	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ให้ความร่วมมือ	4	15.38	3	10.71	7	12.96
ให้ความร่วมมือพอสมควร	17	65.38	24	85.71	41	75.93
ให้ความร่วมมือไม่ตี	5	19.23	1	3.58	6	11.11
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

การให้ความร่วมมือของโต๊ะหินงาม เจ้าหน้าที่การเกษตรส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือพอสมควร เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อยระบุว่าได้รับความร่วมมือ ร้อยละ 11.54 ได้รับความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 69.23 ให้ความร่วมมือไม่ตี ร้อยละ 19.23 เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมากระบุว่าได้รับความร่วมมือ ร้อยละ 7.14 ได้รับความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 85.72 ให้ความร่วมมือไม่ตี ร้อยละ 7.14 (ดังตารางที่ 27)

การให้ความร่วมมือของโต๊ะหินงาม จากตารางที่ 28 จะเห็นว่าระดับการให้ความร่วมมือส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอสมควร โดยเจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อยระบุว่า ได้รับความร่วมมือ ร้อยละ 11.54 ได้รับความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 65.38 ให้ความร่วมมือไม่ตี ร้อยละ 19.23 และ ระบุว่าไม่มีโต๊ะหินงาม ร้อยละ 3.85 เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมาก ร้อยละ 7.14 ระบุว่า ได้รับความร่วมมือ ร้อยละ 75.00 ได้รับความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 10.72 ให้ความร่วมมือไม่ตี และ ร้อยละ 7.14 ไม่มีโต๊ะหินงามที่รับผิดชอบ

ตารางที่ 27 การให้ความร่วมมือของวิเศษครู

ความร่วมมือ	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ให้ความร่วมมือดี	3	11.54	2	7.14	5	9.26
ให้ความร่วมมือพอสมควร	18	69.23	24	85.72	42	77.78
ให้ความร่วมมือไม่ดี	5	19.23	2	7.14	7	12.96
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

ตารางที่ 28 การให้ความร่วมมือของวิเศษะยี่

ความร่วมมือ	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ให้ความร่วมมือดี	3	11.54	2	7.14	5	9.26
ให้ความร่วมมือพอสมควร	17	65.38	21	75.00	38	70.37
ให้ความร่วมมือไม่ดี	5	19.23	3	10.72	8	14.81
ไม่มีวิเศษะยี่	1	3.85	2	7.14	3	5.56
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

การให้ความร่วมมือของพ่อค้า ที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเกษตร มีดังนี้
 เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อยกว่า ให้ความร่วมมือดีเพียง ร้อยละ 3.85 ให้ความร่วมมือพอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมควร ร้อยละ 57.69 ให้ความร่วมมือไม่ตี ร้อยละ 34.61 และไม่พอสคำเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ร้อยละ 3.58 เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมากกว่า ให้ความร่วมมือตี ร้อยละ 7.14 ให้ความร่วมมือพอสสมควร ร้อยละ 57.14 ให้ความร่วมมือไม่ตี ร้อยละ 32.14 และระบุว่าไม่ตี ร้อยละ 3.58 (ดังตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 การให้ความร่วมมือของพอสคำ

ความร่วมมือ	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ให้ความร่วมมือตี	1	3.85	2	7.14	3	5.56
ให้ความร่วมมือพอสสมควร	15	57.69	16	57.14	31	57.41
ให้ความร่วมมือไม่ตี	9	34.61	9	32.14	18	33.33
ไม่พอสคำ	1	3.85	1	3.58	2	3.70
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

การให้ความร่วมมือของเกษตรกรซึ่งมีบทบาทเป็นผู้ว่า เจ้าหน้าทีกลุ่มอายุราชการน้อย ระบุว่าให้ความร่วมมือตี ร้อยละ 50.00 ให้ความร่วมมือพอสสมควร ร้อยละ 42.30 และให้ความร่วมมือไม่ตี ร้อยละ 7.70 เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมาก ระบุว่าให้ความร่วมมือตี ร้อยละ 53.57 ให้ความร่วมมือพอสสมควร ร้อยละ 46.43 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรที่มีบทบาทเป็นผู้ว่า ในความเห็นของเจ้าหน้าที่โดยส่วนใหญ่ว่าจะให้ความร่วมมือตี (ดังตารางที่ 30)

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเกษตร ที่มีต่อตัวเกษตรกร ประเด็นแรกคือ การยอมรับความรู้ใหม่ ของเกษตรกร เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อยเห็นด้วยกับการที่เกษตรกรคือรับไม่ยอมรับความรู้ใหม่ ร้อยละ 34.62 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 30.76 และ ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 34.62

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมาก เห็นด้วยกับการที่เกษตรกรต้องรับไม่ยอมรับความรู้อื่น ๆ ร้อยละ 25.00 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 42.86 และ ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 32.14 ถ้าหากดูในภาพรวมแล้ว ความคิดเห็นตามลำดับดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 29.63, 37.04, 33.33 จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่มีความไม่แน่ใจต่อการที่เกษตรกรต้องรับไม่ยอมรับความรู้อื่น ๆ พอ ๆ ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งกล่าว (ดังตารางที่ 31)

ตารางที่ 30 การให้ความร่วมมือของเกษตรกรที่มีบทบาทเป็นผู้นำ

ความร่วมมือ	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ให้ความร่วมมือดี	13	50.00	15	53.57	28	51.85
ให้ความร่วมมือพอสมควร	11	42.30	13	46.43	24	44.44
ให้ความร่วมมือไม่ดี	2	7.70	-	-	2	3.70
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

ความคิดเห็นต่อระดับการศึกษา หรือ ทักษะความรู้ของเกษตรกร เจ้าหน้าที่การเกษตร กลุ่มอายุราชการน้อย ร้อยละ 80.77 มีความคิดเห็นว่าเกษตรกรมีพื้นฐานความรู้ต่ำ ร้อยละ 15.38 ไม่แน่ใจ และ ร้อยละ 3.85 ไม่เห็นด้วย เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมาก ร้อยละ 89.29 เห็นด้วย ร้อยละ 7.14 ไม่แน่ใจ และร้อยละ 3.75 ไม่เห็นด้วย เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เกินร้อยละ 80.00 เห็นว่าเกษตรกรมีพื้นฐานความรู้ต่ำ (ดังตารางที่ 32)

ฐานะของเกษตรกร เจ้าหน้าที่โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเกษตรกรมีฐานะยากจน โดยที่เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อยเห็นด้วย ร้อยละ 80.77 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 19.23 เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมากเห็นด้วยต่อการที่เกษตรกรมีฐานะยากจน ร้อยละ 64.29 ไม่แน่ใจ

ร้อยละ 10.71 และไม่เห็นด้วย ร้อยละ 25.00 (ดังตารางที่ 33)

ตารางที่ 31 ความคิดเห็นต่อการต้อนรับไม่ยอมรับความรู้ใหม่ ของเกษตรกร

ความคิดเห็น	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เห็นด้วย	9	34.62	7	25.00	16	29.63
ไม่แน่ใจ	8	30.76	12	42.86	20	37.04
ไม่เห็นด้วย	9	34.62	9	32.14	18	33.33
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

ตารางที่ 32 ความคิดเห็นต่อการที่เกษตรกรมีพื้นฐานความรู้ต่ำ

ความคิดเห็น	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เห็นด้วย	21	80.77	25	89.29	46	85.19
ไม่แน่ใจ	4	15.38	2	7.14	6	11.11
ไม่เห็นด้วย	1	3.85	1	3.57	2	3.70
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 33 ความคิดเห็นต่อความยากจนของเกษตรกร

ความคิดเห็น	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เห็นด้วย	21	80.77	18	64.29	39	72.22
ไม่เห็นด้วย	-	-	3	10.71	3	5.56
ไม่แน่ใจ	5	19.23	7	25.00	12	22.22
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

การรับข่าวสารทางการเกษตร เจ้าหน้าที่การเกษตรครึ่งหนึ่งเห็นด้วยมากที่สุดที่เกษตรกรเพศชาย มีกจะเป็นผู้รับข่าวสารทางการเกษตร ไม่แน่ใจ ร้อยละ 18.52 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 31.48 (ดังตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 เกษตรกรที่รับข่าวสารทางการเกษตรมีก เป็นเพศชาย

ความคิดเห็น	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เห็นด้วย	13	50.00	14	50.00	27	50.00
ไม่เห็นด้วย	6	23.08	4	14.29	10	18.52
ไม่แน่ใจ	7	26.92	10	35.71	17	31.48
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อถือของเกษตรกรที่มีต่อ ตัวเจ้าหน้าที่การเกษตรเอง เจ้าหน้าที่กลุ่มอาสาชาราชการน้อย เห็นว่าเกษตรกร มีความเชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 73.08 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 26.92 กลุ่มอาสาชาราชการมาก เห็นว่าเกษตรกรมีความเชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 53.57 ไม่แน่ใจร้อยละ 42.86 และไม่เห็นด้วย ร้อยละ 3.57 (ดังตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 เกษตรกรมีความเชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่การเกษตร

ความคิดเห็น	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เห็นด้วย	19	73.08	15	53.57	34	62.96
ไม่แน่ใจ	7	26.92	12	42.86	19	35.19
ไม่เห็นด้วย	-	-	1	3.57	1	1.85
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

ความสัมพันธ์ระหว่าง การยอมรับความรู้ใหม่ ๆ กับอายุของเกษตรกร เจ้าหน้าที่ส่วน ใหญ่ ให้ความเห็นว่าเกษตรกรที่มีอายุมากขึ้น มีแนวโน้มที่จะยอมรับความรู้ใหม่ ๆ น้อยลง โดยที่ เจ้าหน้าที่กลุ่มอาสาชาราชการน้อย เห็นด้วยกับความสัมพันธ์ดังกล่าว ร้อยละ 80.77 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 3.85 และไม่เห็นด้วย ร้อยละ 15.38 เจ้าหน้าที่กลุ่มอาสาชาราชการมาก เห็นด้วยร้อยละ 53.57 ไม่แน่ใจร้อยละ 42.86 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 3.57 (ดังตารางที่ 36)

จากความเห็นของเจ้าหน้าที่การเกษตรในเรื่องการตัดสินใจประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า หน่วยงานเกษตรกร มีส่วนในการตัดสินใจประกอบอาชีพมากขึ้น ร้อยละ 81.48 ไม่แน่ใจร้อยละ 12.96 และ ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 5.56 ตัวเลขเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าในปัจจุบัน หน่วยงานเกษตรกรมีบทบาทมากขึ้น (ดังตารางที่ 37)

ตารางที่ 36 เกษตรกรที่มีอายุมากขึ้น มีแนวโน้มยอมรับความรู้ใหม่ช้าลง

ความคิดเห็น	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เห็นด้วย	21	80.77	20	71.43	41	75.93
ไม่เห็นด้วย	1	3.85	6	21.43	7	12.96
ไม่เห็นด้วย	4	15.38	2	7.14	6	11.11
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

ตารางที่ 37 แม่บ้านเกษตรกรมีบทบาทในการตัดสินใจประกอบอาชีพมากขึ้น

ความคิดเห็น	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เห็นด้วย	19	73.08	25	89.29	44	81.48
ไม่เห็นด้วย	5	19.23	2	7.14	7	12.96
ไม่เห็นด้วย	2	7.69	1	3.57	3	5.56
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

ความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจาก 15 หน่วยงาน คือ ปกครอง พัฒนาชุมชน
 เริงวัดพัฒนาชนบท ก.ร.ป.กลาง สหกรณ์ ชลประทาน ที่ดิน ป่าไม้ ประมง ปศุสัตว์ ศึกษา
 สาธารณสุข ตำรวจ ประชาสงเคราะห์ พาณิชย์ เลือกหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องมากที่สุด 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยงาน เรืองตามลำดับคือ ประมง ปศุสัตว์ พัฒนาชุมชน สาธารณสุข (ดังตารางที่ 38)

ตารางที่ 38 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ประมง	19	73.08	19	67.86	38	70.37
ปศุสัตว์	19	73.08	19	67.86	38	70.37
พัฒนาชุมชน	22	84.62	12	42.86	34	62.96
สาธารณสุข	7	26.92	20	71.43	27	50.00
ปกครอง	13	50.00	7	25.00	20	37.04
ศึกษา	9	34.62	10	35.71	19	35.19
ชลประทาน	10	38.46	6	21.43	16	29.63
สหกรณ์	7	26.92	6	21.43	13	24.07
พาณิชย์	3	11.54	6	21.43	9	16.67
ที่ดิน	5	19.23	2	7.14	7	12.96
ป่าไม้	4	15.38	2	7.14	6	11.11
ร.ท.ช.	3	11.54	3	10.71	6	11.11
ประชาสัมพันธ์	1	3.85	2	7.14	3	5.56
ตำรวจ	1	3.85	2	7.14	3	5.56
ก.ร.ป.กลาง	-	-	2	7.14	2	3.70

ความร่วมมือของหน่วยงานประมง ในความเต็มของ เจ้าหน้าที่การเกษตรทั้งหมด
 ระบุว่าให้ความร่วมมือดี ร้อยละ 68.52 ให้ความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 31.48 โดยที่
 เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อย ระบุว่าให้ความร่วมมือดี ร้อยละ 69.2 ให้ความร่วมมือพอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมควรร้อยละ 30.77 เจ้าหน้าที่ยุทธศาสตร์การมากระบุว่าให้ความร่วมมือ ร้อยละ 67.86 ให้ความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 32.14 (ดังตารางที่ 39)

ตารางที่ 39 ความร่วมมือของหน่วยงานประมง

ความคิดเห็น	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ให้ความร่วมมือดี	18	69.23	19	67.86	37	68.52
ให้ความร่วมมือพอสมควร	8	30.77	9	32.14	17	31.48
ให้ความร่วมมือไม่ดี	-	-	-	-	-	-
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

ความร่วมมือของหน่วยงานปศุสัตว์ เจ้าหน้าที่ยุทธศาสตร์การเกษตรโดยส่วนรวมระบุว่าให้ความร่วมมือ ร้อยละ 64.81 ให้ความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 35.19 สำหรับเจ้าหน้าที่กลุ่มยุทธศาสตร์น้อย ระบุว่าจะให้ความร่วมมือ ร้อยละ 61.54 ให้ความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 38.46 เจ้าหน้าที่กลุ่มยุทธศาสตร์มาก ระบุว่าจะให้ความร่วมมือ ร้อยละ 67.86 ให้ความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 32.14 (ดังตารางที่ 40)

การให้ความร่วมมือของหน่วยงานพัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่ยุทธศาสตร์การเกษตรที่ระบุว่าจะให้ความร่วมมือ และ ให้ความร่วมมือพอสมควร เป็นจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 48.15 และ ร้อยละ 50.00 ตามลำดับ ให้ความร่วมมือไม่ดี ร้อยละ 3.57 เจ้าหน้าที่กลุ่มยุทธศาสตร์น้อย ระบุว่าจะให้ความร่วมมือ ร้อยละ 53.85 ให้ความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 46.15 เจ้าหน้าที่กลุ่มยุทธศาสตร์มาก ระบุว่าจะให้ความร่วมมือ ร้อยละ 42.86 และ ให้ความร่วมมือพอสมควร ร้อยละ 53.57 และ ให้ความร่วมมือไม่ดี ร้อยละ 3.57 (ดังตารางที่ 41)

ตารางที่ 40 ความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ

ความคิดเห็น	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ให้ความร่วมมือดี	16	61.54	19	67.86	35	64.81
ให้ความร่วมมือพอสมควร	10	38.46	9	32.14	19	35.19
ให้ความร่วมมือไม่ดี	-	-	-	-	-	-
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

ตารางที่ 41 การให้ความร่วมมือของหน่วยงานพัฒนาชุมชน

ความคิดเห็น	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ให้ความร่วมมือดี	14	53.85	12	42.86	26	48.15
ให้ความร่วมมือพอสมควร	12	46.15	15	53.57	27	50.00
ให้ความร่วมมือไม่ดี	-	-	1	3.57	1	1.85
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

หน่วยงานสาธารณสุขในความเห็นเจ้าหน้าที่การเกษตร ร้อยละ 57.41 จากเจ้าหน้าที่ทั้งหมดระบุว่าให้ความร่วมมือดี ร้อยละ 42.59 ให้ความร่วมมือพอสมควร โดยที่เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อยกว่าให้ความร่วมมือดี ร้อยละ 53.85 พอสมควร ร้อยละ 46.15 เจ้า-

หน้าที่กลุ่มอายุราชการมาก ร้อยละ 60.71 และ ร้อยละ 39.29 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 42)

ตารางที่ 42 การให้ความร่วมมือของหน่วยงานสาธารณสุข

ความคิด เห็น	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ให้ความร่วมมือดี	14	53.85	17	60.71	31	57.41
ให้ความร่วมมือพอสมควร	12	46.15	11	39.29	23	42.59
ให้ความร่วมมือไม่ดี	-	-	-	-	-	-
รวม	26	100.00	28	100.00	54	100.00

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับประเด็นปัญหา

ในการออกแบบสอบถามเกี่ยวกับประเด็นปัญหาในตอนนี้ ค่าตอนที่เลือกตอบจะแบ่งเป็นระดับ 3 ระดับ คือ มาก พอสมควร ไม่เกิดขึ้นเลย โดยแบ่งเป็นระดับเรียงตามลำดับคือ 3 , 2 และ 1 น้าระดับคะแนนของคำตอบมาเฉลี่ย ในแต่ละกลุ่มของเจ้าหน้าที่ เพื่อพิจารณา ระดับปัญหาที่เกิดขึ้น จากนั้นนำคำตอบมาคำนวณค่าโคสแควร์ ๗ ระดับความเชื่อมั่น 99% และ 95% เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ถึงผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ปัญหาในการขาดความรู้ ความชำนาญในวิชาการใหม่ ๆ ระดับคะแนนเฉลี่ยของเจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อย เท่ากับ 1.769 กลุ่มอายุราชการมาก เท่ากับ 1.893 คะแนนเฉลี่ยของเจ้าหน้าที่การเกษตรทั้งหมด เท่ากับ 1.833 เฉพาะนั้นเกิดปัญหารับพอสมควร การทดสอบค่าโคสแควร์เท่ากับ 0.669 สรุปว่า ความคิดเห็นต่อประเด็นปัญหาของเจ้าหน้าที่การเกษตร 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน คือ เป็นการยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ปัญหาขาดความรู้ในระเบียบปฏิบัติราชการ ระดับคะแนนเฉลี่ยของปัญหาในกลุ่ม
อายุราชการน้อยเท่ากับ 1.538 กลุ่มอายุราชการมากเท่ากับ 1.500 คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ
1.519 ปัญหาข้อนี้เห็นว่าเกิดขึ้นในระดับน้อย จากการคำนวณค่าไคสแควร์เท่ากับ 0.477 น้อยกว่า
ค่าไคสแควร์ ณ นัยสำคัญ .05, .01 ($df=2$) ดังนั้นจึงเป็นไปตามที่ตั้งสมมุติฐานไว้

การมีทัศนคติที่ไม่ดีต่องานที่รับผิดชอบ ระดับคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 1.296 คะแนน
เฉลี่ยกลุ่มอายุราชการน้อยเท่ากับ 1.385 คะแนนเฉลี่ยกลุ่มอายุราชการมากเท่ากับ 1.214
ปัญหาข้อนี้แทบจะไม่เกิดขึ้นเลย และ ไม่มีความแตกต่าง ในความคิดเห็นต่อประ เเด็นปัญหาใน
เจ้าหน้าที่ 2 กลุ่ม จากการคำนวณค่าไคสแควร์ซึ่งเท่ากับ 1.876

การมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อ เกษตรกร ปัญหาข้อนี้ก็แทบจะไม่เกิดขึ้นเช่นกัน มีค่าเฉลี่ย
จากคะแนนรวมเท่ากับ 1.222 คะแนนเฉลี่ยกลุ่มอายุราชการน้อยเท่ากับ 1.231 คะแนนเฉลี่ย
กลุ่มอายุราชการมาก เท่ากับ 1.214 จากการคำนวณค่าไคสแควร์ เท่ากับ 0.021 สรุปว่าความ
คิดเห็นต่อประ เเด็นปัญหาไม่แตกต่างกันระหว่างเจ้าหน้าที่ 2 กลุ่ม

ปัญหาด้านสุขภาพของเจ้าหน้าที่การ เกษตร ระดับคะแนนของเจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการ-
การมาก เท่ากับ 1.464 ซึ่งมากกว่า เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อย คือ มีค่าเท่ากับ 1.269
คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 1.370 การที่ระดับปัญหาของเจ้าหน้าที่กลุ่ม B มากกว่ากลุ่ม A อาจมี
สาเหตุเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่กลุ่ม B มีอายุเฉลี่ยมากกว่าเจ้าหน้าที่กลุ่ม A ค่าไคสแควร์เท่ากับ
2.075 ให้ผลสรุปว่าไม่มีความแตกต่างในความคิดเห็นต่อประ เเด็นปัญหาของเจ้าหน้าที่ 2 กลุ่ม

ปัญหาการขาดมนุษยสัมพันธ์ดี เกิดขึ้นในเจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อย มากกว่า
เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมาก ระดับปัญหาในกลุ่ม A เท่ากับ 1.308 ในกลุ่ม B เท่ากับ 1.250
ระดับคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 1.278 ดังนั้นปัญหาในประเด็นนี้เกิดขึ้นน้อยมาก จากการคำนวณ
ค่าไคสแควร์เท่ากับ 1.106 ไม่มีความแตกต่างระหว่างเจ้าหน้าที่ 2 กลุ่ม ต่อประเด็นปัญหา

ในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรนั้น ไม่สามารถถ่ายทอดด้วยเอกสารสิ่งพิมพ์
ได้ ปัญหาอันนี้เกิดขึ้นพอสมควร ระยะเวลาของปัญหาเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 ปัญหาเจ้าหน้าที่ในกลุ่ม
อายุราชการน้อย เท่ากับ 2.077 มากกว่ากลุ่มอายุราชการมาก ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.929 แต่
การคำนวณได้ผลว่าไม่มีความแตกต่างในปัญหาของเจ้าหน้าที่ 2 กลุ่ม ค่าไคสแควร์เท่ากับ 4.295

ปัญหาในการติดต่อสื่อสารกับเกษตรกรโดยมีความจำเป็นต้องใช้ล่าม เกิดขึ้นพอสมควร
ค่าเฉลี่ยกลุ่มอายุราชการน้อย เท่ากับ 2.038 ค่าเฉลี่ยกลุ่มอายุราชการมาก เท่ากับ 2.077
คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 ค่าไคสแควร์เท่ากับ 0.227 ยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ปัญหาในการถ่ายทอดความรู้และ การติดต่อสื่อสารกับเกษตรกรเกิดขึ้นมากพอสมควร
ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในท้องถิ่น ต้องใช้ภาษาถิ่นได้และ(หรือ) ภาษาชาวบ้านเป็นหลัก
ปัญหาในการใช้ภาษามีมากพอสมควร คือ ปัญหาโดยส่วนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 2.611 ปัญหาในกลุ่ม
อายุราชการน้อยเท่ากับ 2.231 กลุ่มอายุราชการมาก เท่ากับ 2.643 ถึงแม้ว่าความสามารถ
ในการใช้ภาษาถิ่นได้ของเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในเกณฑ์ดี คือ เท่ากับ 2.630 (อันดับที่ 10) แต่ความ
สามารถในการใช้ภาษาชาวบ้านยังมีน้อย คือ มีค่าเท่ากับ 1.833 (อันดับที่ 11)

ปัญหาการยอมรับความรู้ของเกษตรกร เนื่องจากประเพณีบางอย่างและเป็นอุปสรรค
ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ระดับปัญหาเฉลี่ยเท่ากับ 2.148 ระดับปัญหากลุ่มอายุราชการ-
การน้อย เท่ากับ 2.269 ระดับปัญหากลุ่มอายุราชการมาก เท่ากับ 2.036 ค่าไคสแควร์เท่ากับ
2.084 ยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การมีความรู้ความ เข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับ
ที่มากพอสมควร คือ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.278 คะแนนกลุ่มอายุราชการน้อย เท่ากับ 2.423
คะแนนเฉลี่ยกลุ่มอายุราชการมาก เท่ากับ 2.143 ค่าไคสแควร์เท่ากับ 8.207 สรุปว่าระดับ
ของความเข้าใจในขนบธรรมเนียมของเจ้าหน้าที่ 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความ
เชื่อมั่น 95%

เจ้าหน้าที่การเกษตรมีความเห็นว่า การมีส่วนร่วมในประเพณีที่เกษตรกร หรือกลุ่มเกษตรกรจัดขึ้นมีผลต่อความสัมพันธ์อันดี ระหว่างตัวเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร โดยที่คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.444 คะแนนเฉลี่ยกลุ่มอายุราชการน้อยเท่ากับ 2.538 คะแนนเฉลี่ยกลุ่มอายุราชการมาก เท่ากับ 2.357 ค่าโคสแควร์เท่ากับ 1.929 ยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ จึงมีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกษตรกรจัดขึ้นพอสมควร เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อยระบุว่าตนมีส่วนร่วมในประเพณีท้องถิ่นด้วยระดับคะแนนเฉลี่ย 2.462 เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมาก เท่ากับ 2.321 และโดยส่วนรวมมีระดับคะแนนเท่ากับ 2.389

ปัญหาในการเสนอโครงการเกษตร จำเป็นต้องสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี จึงจะได้รับการสนับสนุนและ ความร่วมมือ ระดับของปัญหามีมากพอสมควร คือ เท่ากับ 2.222 ปัญหาในกลุ่มอายุราชการน้อย เท่ากับ 2.269 ในกลุ่มอายุราชการมาก เท่ากับ 2.175

อย่างไรก็ดีถึงแม้ว่าจะมีประเพณีบางอย่างที่เป็นอุปสรรค ในการยอมรับความรู้ของเกษตรกร หรือความจำเป็นที่ต้องเสนอโครงการที่สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี จึงจะได้รับความร่วมมือ แต่เจ้าหน้าที่การเกษตรก็สามารถเสนอโครงการที่สอดคล้องกับประเพณีในท้องถิ่นได้ดีพอสมควร จากระดับคะแนนรวมเฉลี่ยในความสามารถในการเสนอโครงการที่สอดคล้องกับขนบธรรมเนียม เท่ากับ 2.093 ระดับคะแนนในกลุ่มอายุราชการน้อย เท่ากับ 2.115 เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมาก เท่ากับ 2.071 จากการคำนวณค่าโคสแควร์เท่ากับ 0.097 ไม่มีความแตกต่างของความสามารถในการเสนอโครงการของเจ้าหน้าที่ 2 กลุ่ม

ปัญหาทางด้านศาสนา เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อยระบุว่ามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของศาสนาด้วยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.346 เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมากเท่ากับ 2.143 คะแนนรวมเฉลี่ย เท่ากับ 2.241 ดังนั้นเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความเข้าใจในเรื่องของศาสนาในท้องถิ่นพอสมควร

ผู้นำทางศาสนามีส่วนในการตัดสินใจต่อการยอมรับวิทยากรของเกษตรกร จึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเกษตร โดยดูจากคะแนนรวมเฉลี่ย

เท่ากับ 2.296 คะแนนเฉลี่ยกลุ่มอายุราชการน้อย เท่ากับ 2.308 กลุ่มอายุราชการมาก
 เท่ากับ 2.286 ความเห็นของเจ้าหน้าที่ที่เห็นด้วยว่าผู้นำทางศาสนา เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการ
 ยอมรับความรู้อย่างแท้จริงของ เกษตรกรไม่มีความแตกต่างทางสถิติระหว่างเจ้าหน้าที่ทั้งสองกลุ่ม

จากคะแนนรวมเฉลี่ยต่อประเด็นที่เกษตรกรนับถือศาสนาพุทธ ยอมรับความรู้อย่างแท้จริง
 ต่างกับ เกษตรกรที่นับถือศาสนาอิสลาม มีค่าเท่ากับ 2.327 คะแนนเฉลี่ยกลุ่มอายุราชการน้อย
 เท่ากับ 2.292 กลุ่มอายุราชการมาก เท่ากับ 2.357 สามารถเป็นตัวเลขที่ยืนยันได้ว่าการ
 นับถือศาสนาไม่ส่งผลต่อการยอมรับความรู้อย่างแท้จริงของเกษตรกร และค่าไคสแควร์เท่ากับ 1.848
 ดังนั้นความเห็นต่อประเด็นนี้ไม่มีความแตกต่างระหว่างเจ้าหน้าที่ทั้งสองกลุ่ม

อุปสรรคในการยอมรับการส่งเสริม เนื่องจากข้อปฏิบัติบางอย่างทางศาสนา ระดับ
 ปัญหาที่อยู่พอสมควร จากคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 2.222 คะแนนเฉลี่ยกลุ่มอายุราชการน้อย
 เท่ากับ 2.154 กลุ่มอายุราชการมาก เท่ากับ 2.286 และ ไม่มีความแตกต่างทางสถิติของ
 ความเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่ 2 กลุ่ม จากการคำนวณค่าไคสแควร์เท่ากับ 0.940

การที่เจ้าหน้าที่ที่นับถือศาสนา เช่นเดียวกับ เกษตรกร สามารถปฏิบัติงานได้ผลดีกว่า
 สามารถยอมรับได้ด้วยระดับคะแนนพอสมควร คือ คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 2.333 คะแนนเฉลี่ย
 กลุ่มอายุราชการน้อย เท่ากับ 2.308 กลุ่มอายุราชการมากเท่ากับ 2.357 ค่าไคสแควร์เท่ากับ
 0.144 แสดงถึงไม่มีความแตกต่างระหว่างความเห็นของเจ้าหน้าที่สองกลุ่ม

ปัญหาทางเศรษฐกิจของเกษตรกร เริ่มจากความต้องการสินเชื่อยังมีอยู่ในระดับสูง
 อยู่พอสมควร จากคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 2.370 คะแนนเฉลี่ยกลุ่มอายุราชการน้อย เท่ากับ
 2.308 กลุ่มอายุราชการมาก เท่ากับ 2.429 เจ้าหน้าที่สองกลุ่มมีความเห็นไม่ต่างกันต่อปัญหา
 ดังกล่าว จากค่าไคสแควร์เท่ากับ 1.357

ปัญหาเกษตรกรต้องซื้อวัสดุในการผลิตราคาแพงมีมากพอสมควร ด้วยระดับคะแนน
 รวมเฉลี่ยเท่ากับ 2.463 คะแนนเฉลี่ยกลุ่มอายุราชการน้อยเท่ากับ 2.423 กลุ่มอายุราชการมาก

เท่ากับ 2.393 และค่าโคสแควร์เท่ากับ 0.916

ปัญหาการขายผลผลิตของเกษตรกรได้ราคาต่ำเกินไปมากพอสมควร ด้วยระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.407 ระดับคะแนนเฉลี่ยกลุ่มอายุราชการน้อย เท่ากับ 2.385 กลุ่มอายุราชการมาก เท่ากับ 2.536 ค่าโคสแควร์เท่ากับ 1.214 ไม่มีความแตกต่างของความเห็นของเจ้าหน้าที่สองกลุ่ม

ปัญหาในการขาดตลาดในการขายผลผลิตได้ยากมีพอสมควร ระดับคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 2.167 คะแนนเฉลี่ยกลุ่มอายุราชการน้อย เท่ากับ 2.154 กลุ่มอายุราชการมาก เท่ากับ 2.179 และค่าโคสแควร์เท่ากับ 0.153

ด้านเศรษฐกิจของหน่วยงาน ปัญหาการขาดตลาดที่สรุปประเด็นในการปฏิบัติงาน มีอยู่ในระดับพอสมควร เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมากมีความเห็นว่า เป็นปัญหามากกว่าเจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อย โดยที่ระดับคะแนนเฉลี่ยกลุ่ม B เท่ากับ 2.143 กลุ่ม A เท่ากับ 2.115 คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 2.130 และจากการคำนวณค่าค่าโคสแควร์เท่ากับ 1.318 สรุปว่าเจ้าหน้าที่ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกัน

ต่อประเด็นปัญหาข้อจำกัดของงบประมาณในการเสนอโครงการ เป็นปัญหาระดับมากพอสมควร หังคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 2.352 คะแนนเฉลี่ยกลุ่มอายุราชการน้อยเท่ากับ 2.231 กลุ่มอายุราชการมากเท่ากับ 2.464

ปัญหาความไม่ปลอดภัยในด้านต่าง ๆ แบ่งออกเป็นความไม่ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย ในความเห็นของเจ้าหน้าที่ เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 2.444 คะแนนเฉลี่ยในกลุ่มอายุราชการน้อย เท่ากับ 2.423 กลุ่มอายุราชการมาก เท่ากับ 2.464 นับว่าเป็นปัญหามากพอสมควร ความเห็นเกี่ยวกับความไม่ปลอดภัยจากโจรผู้ร้ายของเจ้าหน้าที่สองกลุ่มไม่แตกต่างกัน จากการคำนวณค่าโคสแควร์เท่ากับ 1.484

ความไม่ปลอดภัยจากผู้ก่อการร้าย เจ้าหน้าที่ยุทธการน้อยเห็นว่า เป็นปัญหาในระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.385 กลุ่มยุทธการมาก เท่ากับ 2.429 คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 2.407 ซึ่งนับว่า เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติหน้าที่มากพอสมควร และเป็นปัญหามานานแล้ว ความเห็นในประเด็นปัญหาของเจ้าหน้าที่ทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน จากค่าไคสแควร์เท่ากับ 1.395

ความไม่ปลอดภัยจากโรคร้ายไข้เจ็บ เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงานน้อย ระดับคะแนนเฉลี่ยกลุ่มยุทธการมากเท่ากับ 1.786 ซึ่งมากกว่ากลุ่มยุทธการน้อย เท่ากับ 1.538 คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 1.667 ค่าไคสแควร์เท่ากับ 3.491 ยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่าไม่มีความแตกต่างต่อประเด็นปัญหาของเจ้าหน้าที่สองกลุ่ม

ความไม่ปลอดภัยจากเส้นทางคมนาคมและสภาพภูมิประเทศ มีอยู่ในระดับพอสมควร จากคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 2.204 คะแนนเฉลี่ยกลุ่มยุทธการน้อยเท่ากับ 2.308 กลุ่มยุทธการมาก เท่ากับ 2.107 และค่าไคสแควร์เท่ากับ 1.235 ยอมรับสมมุติฐานที่วางไว้ เช่นกัน ตารางแสดงประเด็นปัญหาคือตารางที่ 43

ตารางที่ 43 ระดับปัญหาและค่าไคสแควร์

ปัญหา	คะแนนเฉลี่ย		คะแนนรวมเฉลี่ย	ค่าไคสแควร์
	กลุ่ม A	กลุ่ม B		
ขาดความรู้ในวิชาการใหม่	1.769	1.893	1.833	0.669
ขาดความรู้ในระเบียบราชการ	1.538	1.500	1.519	0.477
มีทัศนคติที่ไม่ดีต่องานที่รับผิดชอบ	1.385	1.214	1.296	1.876
มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเกษตรกร	1.231	1.214	1.222	0.021
สุขภาพไม่ดี	1.269	1.464	1.370	2.075
ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	1.308	1.250	1.278	1.106
การถ่ายทอดความรู้	2.077	1.929	2.000	4.295

ตารางที่ 43 (ต่อ)

ปัญหา	คะแนนเฉลี่ย		คะแนนรวม	ค่าไคสแควร์
	กลุ่ม A	กลุ่ม B		
การสื่อสารด้วยสิ่งพิมพ์	2.038	2.107	2.000	0.227
การสื่อความหมาย	2.231	2.643	2.611	1.097
ความสามารถในการใช้ภาษาปักษ์ใต้	2.615	2.643	2.630	0.761
ความสามารถในการใช้ภาษายาวี	1.885	1.786	1.833	2.444
ปัญหาจากขนบธรรมเนียมประเพณี	2.269	2.036	2.148	2.084
ความเข้าใจในประเพณีท้องถิ่น	2.423	2.103	2.278	8.207*
ประเพณีมีผลต่อความสัมพันธ์กับศิษย์	2.538	2.357	2.444	1.929
เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในประเพณี	2.462	2.321	2.389	1.114
โครงการห้องสมุดคล้องกับประเพณี	2.269	2.175	2.222	0.641
เจ้าหน้าที่สามารถเสนอโครงการที่สอดคล้อง	2.115	2.071	2.093	0.097
ความเข้าใจในเรื่องศาสนา	2.346	2.143	2.241	3.048
ผู้นำศาสนามีส่วนในการยอมรับความรู้	2.308	2.286	2.296	0.031
การนับถือศาสนาไม่มีผลต่อการยอมรับความรู้	2.292	2.357	2.327	1.848
อุปสรรคเนื่องมาจากข้อปฏิบัติทางศาสนา	2.154	2.286	2.222	0.949
การนับถือศาสนาของเจ้าหน้าที่มีผลต่องาน	2.308	2.357	2.333	0.144
เกษตรกรมีความต้องการเงิน เชื่อมมาก	2.308	2.429	2.370	1.357
เกษตรกรต้องซื้อวัสดุราคาแพง	2.423	2.393	2.407	0.916
เกษตรกรขายผลผลิตได้ราคาค่ำ	2.385	2.536	2.463	1.214
เกษตรกรหาตลาดขายผลผลิตยาก	2.154	2.179	2.167	0.153
หน่วยงานขาดทัศนูปกรณ์	2.115	2.143	2.130	1.318
งบประมาณจำกัด	2.231	2.464	2.352	3.348
ปัญหาใจผู้รับ	2.423	2.464	2.444	1.484

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 43 (ต่อ)

ลำดับ	คะแนนเฉลี่ย		คะแนนรวม	ค่าไคสแควร์
	กลุ่ม A	กลุ่ม B		
ปัญหาผู้ก่อการร้าย	2.385	2.429	2.407	1.395
ปัญหาโรคร้ายไข้เจ็บ	1.538	1.786	1.667	3.491
ปัญหาจาก เส้นทางคมนาคม	2.308	2.107	2.204	1.235

df = 2

พ. ระดับความเชื่อมั่น 95%, $\chi^2 = 5.991$ พ. ระดับความเชื่อมั่น 99%, $\chi^2 = 9.210$

จากการคำนวณค่าเฉลี่ยของระดับปัญหา สามารถเรียงระดับปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเกษตร ที่เกิดมากที่สุดและน้อยที่สุด 4 อันดับมีดังนี้

ปัญหาเกษตรกรขายผลผลิตได้ราคาต่ำเกินไป ระดับปัญหาเกิดขึ้นด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.463 เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด โดยเจ้าหน้าที่ 2 กลุ่ม เลือกตอบดังนี้ เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อย ให้ความเห็นว่าเป็นปัญหามาก 11 ราย เป็นปัญหาพอสมควร 14 ราย และไม่เป็นปัญหา 1 ราย เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมาก ให้ความเห็นว่าเป็นปัญหามาก 16 ราย เป็นปัญหาพอสมควร 11 ราย และไม่เป็นปัญหาเลย 1 ราย ดังตารางที่ 44

ปัญหาเรื่องความไม่ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย เป็นปัญหาที่พบรองลงมา เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อย ให้ความเห็นว่าเป็นปัญหามาก 15 ราย เป็นปัญหาพอสมควร 7 ราย ไม่เป็นปัญหา 4 ราย เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมาก ให้ความเห็นว่าเป็นปัญหามาก 15 ราย เป็นปัญหาพอสมควร 11 ราย และ ไม่เป็นปัญหา 2 ราย (ดังตารางที่ 45)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 44 เกษตรกรขายผลผลิตได้ราคาต่ำเกินไป

ระดับปัญหา	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	คะแนน	จำนวน(คน)	คะแนน	จำนวน(คน)	คะแนน
มาก	11	33	16	48	27	71
พอสมควร	14	28	11	22	25	50
ไม่เกิดขึ้นเลย	1	1	1	1	3	2
รวม	26	72	28	71	54	123
เฉลี่ย		2.385		2.536		2.463

ตารางที่ 45 ปัญหาความไม่ปลอดภัยจากโจรสลัด

ระดับปัญหา	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	คะแนน	จำนวน(คน)	คะแนน	จำนวน(คน)	คะแนน
มาก	15	45	15	45	30	90
พอสมควร	7	14	11	22	18	36
ไม่ เป็นปัญหา	4	2	2	2	6	6
รวม	26	61	28	69	54	132
เฉลี่ย		2.423		2.464		2.444

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาความไม่ปลอดภัยจากผู้ก่อการร้ายระดับปัญหา 2.407 เป็นปัญหาที่พบบ่อยมากเป็นอันดับ 3 เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อยให้ความสำคัญเห็นว่า เป็นปัญหามาก 14 ราย เช่นปัญหาทอสมควร 8 ราย ไม่เป็นปัญหา 4 ราย เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมากให้ความสำคัญเห็นว่า เป็นปัญหามาก 14 ราย เป็นปัญหาทอสมควร 12 ราย ไม่เป็นปัญหา 2 ราย (สังเขปตารางที่ 46)

ตารางที่ 46 ปัญหาความไม่ปลอดภัยจากผู้ก่อการร้าย

ระดับปัญหา	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	คะแนน	จำนวน(คน)	คะแนน	จำนวน(คน)	คะแนน
มาก	14	42	14	42	28	84
ทอสมควร	8	16	11	24	20	40
ไม่เป็นปัญหา	4	4	2	2	6	6
รวม	26	62	28	68	54	130
เฉลี่ย		2.385		2.429		2.407

ปัญหาที่พบบ่อยที่สุดคือ เรียกว่าแห้วไม่เกิดขึ้นเลย ได้แก่ปัญหาการมีทัศนคติที่ผิดกับเกษตรกรในท้องถิ่น ระดับของปัญหามีค่าเท่ากับ 1.222 เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อยให้ความสำคัญเห็นว่า เป็นปัญหาทอสมควร 6 ราย ไม่เป็นปัญหา 20 ราย เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมากให้ความสำคัญเห็นว่า เป็นปัญหาทอสมควร 6 ราย ไม่เป็นปัญหา 22 ราย โดยที่เจ้าหน้าที่ทั้ง 2 กลุ่มไม่มีความเห็นว่าเป็นปัญหามาก (สังเขปตารางที่ 47)

ปัญหาการขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของเจ้าหน้าที่ เป็นปัญหาที่เกิดบ่อยรองลงมา ระดับปัญหามีค่าเท่ากับ 1.278 โดยเจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อย มีปัญหาขาดมนุษยสัมพันธ์ในระดับสูง 1 ราย เป็นปัญหาทอสมควร 6 ราย ไม่เป็นปัญหา 19 ราย เจ้าหน้าที่กลุ่ม B มีปัญหาทอสมควร

7 ราย และไม่เป็นปัญหา 21 ราย (ดังตารางที่ 48)

ตารางที่ 47 ปัญหาการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเกษตรกร

ระดับปัญหา	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	คะแนน	จำนวน(คน)	คะแนน	จำนวน(คน)	คะแนน
มาก	-	-	-	-	-	-
พอสมควร	6	12	6	12	12	24
ไม่เป็นปัญหา	20	20	22	22	42	42
รวม	26	32	28	34	54	66
เฉลี่ย		1.231		1.214		1.222

ตารางที่ 48 ปัญหาการขาดมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่การเกษตร

ระดับปัญหา	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	คะแนน	จำนวน(คน)	คะแนน	จำนวน(คน)	คะแนน
มาก	1	3	-	-	1	3
พอสมควร	6	12	7	14	13	26
ไม่เป็นปัญหา	19	19	21	21	40	40
รวม	26	34	28	35	54	69
เฉลี่ย		1.308		1.250		1.278

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาที่พบน้อย เป็นอันดับสามคือ การมีทัศนคติที่ไม่ดีต่องานรับผิดชอบ ระดับของปัญหา เท่ากับ 1.296 โดยเจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อย ระบุว่าปัญหาพอสมควร 10 ราย ไม่เป็น ปัญหา 16 ราย เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมาก ระบุว่าปัญหาพอสมควร 6 ราย ไม่เป็นปัญหา 22 ราย (ดังตารางที่ 49)

ตารางที่ 49 ปัญหาการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่องานรับผิดชอบ

ระดับปัญหา	กลุ่ม A		กลุ่ม B		รวม	
	จำนวน(คน)	คะแนน	จำนวน(คน)	คะแนน	จำนวน(คน)	คะแนน
มาก	-	-	-	-	-	-
พอสมควร	10	20	6	12	16	32
ไม่เป็นปัญหา	16	16	22	22	38	26
รวม	26	36	28	34	54	70
เฉลี่ย		1.385		1.214		1.296

ในประเด็นปัญหาที่มีความแตกต่างทางความเห็นของเจ้าหน้าที่ 2 กลุ่มคือความรู้และความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการน้อย ระบุว่ามีความเข้าใจมาก 12 ราย เข้าใจพอสมควร 13 ราย เจ้าหน้าที่กลุ่มอายุราชการมากระบุว่ามีความเข้าใจมาก 4 ราย เข้าใจพอสมควร 24 ราย (ดังตารางที่ 50)

ปัญหาอื่น ๆ ที่เจ้าหน้าที่การเกษตรระบุไว้ค่อนข้างของแบบสอบถาม ได้แก่ สภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาและทุรกันดาร เส้นทางคมนาคมไม่สะดวกไม่ปลอดภัยในการเดินทางโดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน ปัญหาจากการที่เกษตรกรไม่นิยมพูดภาษาไทยถึงแม้จะพูดได้ เป็นอุปสรรคอย่างมากในการสื่อความหมายต่าง ๆ เกษตรกรไม่ให้ความสำคัญต่อการถ่ายทอดความรู้และพัฒนาอาชีพ

ยอมรับต่อความรู้ในระดับน้อย การกระจายกระจายของบ้านเรือน เกษตรกรทำให้งานต่อการพบปะ และปิดกั้นระหว่างตัวเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร การบริหารงานงบประมาณล่าช้าจึงส่งผลกระทบต่อโครงการเกษตรสาขาคามาไปด้วย ตัวเกษตรกรขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน ไม่มีเวลาทำกิจกรรมในระบบกลุ่ม มีที่ดินทำกินน้อย หน่วยงานขาดพาหนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน การขาดแหล่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก และสำหรับตัวของเจ้าหน้าที่เอง คือ เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ถึงแม้ว่าจะมีภูมิลำเนาในจังหวัดภาคใต้ แต่ก็เป็นคนต่างถิ่นมีความต้องการที่จะกลับไปรับราชการที่บ้านเกิดของคนมากกว่าจึงทำให้ไม่สามารถทำงานได้เต็มที่

ตารางที่ 50 ความรู้และความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น

ระดับความเข้าใจ	มาก	พอสมควร	น้อย	รวม	ค่าเฉลี่ย
กลุ่ม A	(36) 12 (7.704)	(26) 13 (17.815)	(1) 1 (0.481)	(62) 26	2.423
กลุ่ม B	(12) 4 (8.296)	(48) 24 (19.185)	(0) 0 (0.519)	(60) 28	2.143
รวม	(48) 16	(74) 37	(1) 1	(123) 54	2.278

$$\chi^2 = 8.207^*$$

$$df = 2$$

๑. ระดับความเชื่อมั่น 95%, $\chi^2 = 5.991$

๒. ระดับความเชื่อมั่น 99%, $\chi^2 = 9.210$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

ข้อมูลพื้นฐาน

เจ้าหน้าที่การเกษตรในจังหวัดยะลาทั้งหมด 59 ท่านได้กรอกแบบสอบถาม 54 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 91.53 จากผลการศึกษา เจ้าหน้าที่การเกษตรส่วนใหญ่เป็นเพศชายคือ ร้อยละ 83.33 ระดับอายุเฉลี่ย 34.14 ปี อายุต่ำสุด 28 ปี อายุสูงสุด 49 ปี เจ้าหน้าที่ 53 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 98.15 มีภูมิลำเนาในจังหวัดภาคใต้ จึงสามารถพูดและฟังภาษาบิกันห์ได้ดี ส่วนภาษายาวี ซึ่งจำเป็นในการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่มีความสามารถในการพูดและฟังพอสมควร เจ้าหน้าที่ 36 ท่านจาก 54 ท่าน เป็นข้าราชการระดับ 4 ส่วนใหญ่ไม่เคยทำงานที่อื่นมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 64.81 เจ้าหน้าที่การเกษตรเคยเข้ารับการฝึกอบรม ร้อยละ 85.19 หลักสูตรเกี่ยวกับยางพาราและการส่งเสริมการเกษตร เป็นหลักสูตรที่เจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุดและรองลงมาตามลำดับ

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่

เหตุผลในการเลือกรับราชการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเกษตร โดยส่วนใหญ่แล้ว เพราะตรงกับความรู้ที่เรียนมา และมีความพอใจในสภาพการทำงานพอสมควร ได้รับความร่วมมือดีจากผู้ร่วมงาน การสนับสนุนเรื่องสวัสดิการอยู่ในระดับพอสมควร

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความสนใจและความร่วมมือในการส่งเสริมการเกษตร ของเกษตรกร เจ้าหน้าที่เห็นว่าเกษตรกรให้ความสนใจพอสมควร สำหรับความร่วมมือของผู้นำท้องถิ่น คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ ผู้นำทางศาสนา คือ พระสงฆ์ โฆะอิหม่าม โฆะครู โฆะหะยี ก็ให้ความร่วมมือพอสมควรเช่นกัน และ ได้รับความร่วมมือดีจากเกษตรกรที่มณฑาทเป็นผู้นำ

ความคิดเห็นต่อตัว เกษตรกร เจ้าหน้าที่เห็นว่าเกษตรกรมีความรู้ต่ำ มีฐานะยากจนและเป็นอุปสรรคต่อการถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรที่รับข่าวสารทางการเกษตรมักจะเป็นเพศชาย เกษตรกรมีความเชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่ เกษตรกรที่มีอายุมากขึ้นมีแนวโน้มการยอมรับความรู้ใหม่ ๆ น้อยลง แม้บ้านเกษตรกรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประกอบอาชีพมากขึ้น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเกษตรมากที่สุด 4 อันดับคือ ประมง ปศุสัตว์ พัฒนาชุมชน สาธารณสุข และได้รับความร่วมมือ

ประเด็นปัญหา

ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ เกษตรกรขายผลผลิตได้ราคาต่ำเกินไป ปัญหาที่พบค่อนข้างมาก คือ ปัญหาความไม่ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย ปัญหาที่พบบรองลงมา คือ ปัญหาความไม่ปลอดภัยจากผู้ถือการร้ายตามแนวชายแดน ปัญหาที่พบน้อยที่สุด คือ การมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเกษตรกร ต่อมา คือ ปัญหาขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การมีทัศนคติที่ไม่ดีต่องานที่รับผิดชอบ ประเด็นปัญหาที่มีความแตกต่างทางความเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่ 2 กลุ่ม คือ การมีความรู้ความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น จากการทดสอบค่าไคสแควร์เท่ากับ 8.207 แสดงถึงความแตกต่างของระดับความเข้าใจในขนบธรรมเนียมของเจ้าหน้าที่กลุ่ม A มากกว่า เจ้าหน้าที่กลุ่ม B อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเกษตรมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรมีให้เจ้าหน้าที่ศึกษาการใช้ภาษายาวี ในขณะที่เดียวกันส่งเสริมให้เกษตรกรพูดภาษาไทย เห็นความสำคัญของภาษาไทย โดยเริ่มจากการให้การศึกษาแก่เยาวชน จากนั้นเยาวชนจะเป็นผู้ถ่ายทอดสู่เกษตรกร ซึ่งอาจจะ เป็น พ่อ แม่ ญาติพี่น้องในครอบครัวของตนเอง

2. รัฐบาลควรที่จะปรามปรามขบวนการโจรก่อการร้ายและโจรผู้ร้ายอย่างจริงจัง เนื่องจาก เป็นปัญหาภายใน เรื่องของความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ จัดสวัสดิการ ด้านประกันภัยให้กับเจ้าหน้าที่ เช่น ประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุ เพื่อเป็นการเพิ่มขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน

3. ปรับปรุงการบริหารงานงบประมาณให้สามารถตอบสนองต่อโครงการเกษตรได้ อย่างรวดเร็ว จัดสรรวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ให้เหมาะสมกับฤดูกาลและสภาพพื้นที่ เพิ่มงบประมาณด้าน เครื่องมือที่สูญพันธุ์ รวมทั้งการก่อสร้างทางคมนาคมให้ได้รับความสะดวก และปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

4. ร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ประมง ปศุสัตว์ พัฒนาชุมชน เสนอโครงการที่สอดคล้อง สามารถปฏิบัติงานไปในพื้นที่เดียวกัน เป็นการพัฒนาด้านอย่างมีระบบ และแบบแผน ซึ่งหน่วยงาน เหล่านี้ก็จะให้ความร่วมมือ

5. ปรับปรุงและดำเนินงานทางการตลาด จัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการ ประกอบอาชีพแก่เกษตรกรในราคาถูก เป็นการทำกิจกรรมแบบการรวมกลุ่มหรือสหกรณ์ พร้อมทั้ง หาตลาดขายผลผลิตให้เกษตรกร เพื่อให้ขายได้ราคาดีขึ้น

6. เนื่องจากผู้นำทางศาสนามีบทบาทสำคัญต่อการยอมรับความรู้ของเกษตรกร จึง ควร เช่นการประสานงานกับผู้นำทางศาสนา ให้การศึกษาศาสนาที่แท้จริงกับเกษตรกรมากกว่า ความ เชื่อที่งมงายและ เป็นอุปสรรคต่อการถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2528. รายงานประจำปี 2528. กรุงเทพมหานคร.

ถาวร มุขยประสาท. 2530. ปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอในจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัย-เกษตรศาสตร์.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2531. หลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2530. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร. สำนัก-พิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช.

สำนักงานเกษตรจังหวัด. 2530. แผนการส่งเสริมการเกษตร 2530-2534. กรุงเทพมหานคร.

วิสิฐ เอื้ออาพัน. 2529. ปัญหาบางประการของเกษตรกรค้าปลีกในการส่งเสริมยางพาราในเขตพื้นที่นอกสงเคราะห์ภาคตะวันออก. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัย-เกษตรศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเกษตร ในจังหวัดยะลา

โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความจริงของท่าน
และโปรดกรอกข้อความในช่องว่างที่ว่างเว้นไว้ให้สมบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

1. ข้อมูลส่วนตัว

1.1 เพศ

() ชาย () หญิง

1.2 สถานภาพสมรส

() โสด () สมรส () หย่า

1.3 อายุ _____ ปี

1.4 ท่าน เกิดที่จังหวัด _____

1.5 ท่านนับถือศาสนา

() พุทธ () อิสลาม () คริสต์ () อื่นๆ

1.6 วุฒิกการศึกษา _____

สาขา(ถ้ามี) _____

ปีที่จบ พ.ศ. _____

1.7 ท่านสามารถใช้ภาษาใดได้เพียงใด

ภาษา	พูดได้	ฟังเข้าใจ	เขียนได้	อ่านได้	แปลได้
ภาษาไทย	()	()	()	()	()
ภาษาอื่น	()	()	()	()	()

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงาน

2.1 ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

- () เกษตรอำเภอ () เจ้าพนักงานการเกษตร
() เจ้าพนักงานเคหกิจ () เกษตรตำบล
() อื่นๆ (ระบุ) _____

2.2 เป็นข้าราชการระดับ _____

รับราชการที่จังหวัดยะลามาแล้ว _____ ปี

2.3 ก่อนรับราชการที่จังหวัดยะลา ท่านเคยรับราชการที่จังหวัดอื่นหรือไม่

- () ไม่เคย () เคย ที่จังหวัด _____ เป็นเวลา _____ ปี

2.4 ท่านได้รับการบรรจุแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่การเกษตรครั้งแรกในปี พ.ศ. _____

ที่จังหวัด _____

2.5 ท่านเคยทำงานอื่นมาก่อนที่จะมาเป็นเจ้าหน้าที่การเกษตรหรือไม่

- () เคยทำงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรมาก่อน
() เคยทำงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตรมาก่อน
() ยังไม่ เคยทำงานอื่นมาก่อนเลย
() อื่นๆ (ระบุ) _____

2.6 ท่านเคยได้ศึกษาเล่าเรียน หรือได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการ

ส่งเสริมการเกษตรมาก่อนหรือไม่

- () ไม่เคย () เคย

ถ้าเคยโปรดระบุว่าได้เรียนหรือฝึกอบรมหลักสูตรอะไรบ้าง

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

ตอนที่2 ความคิดเห็น

3. ความพอใจในสภาพทำงาน

3.1 ท่านคัดลใจเลือกทำงานนี้เพราะ (ตอบได้หลายข้อ)

- () ตรงกับความรู้ที่ได้เรียนมา
- () ตรงกับนิสัยของตนเอง
- () มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
- () มีโอกาสได้รับ เบี้ยเลี้ยง ทำให้มีรายได้อีกมากขึ้น
- () ยังหางานอื่นทำไม่ได้
- () อื่นๆ (ระบุ) _____

3.2 ท่านพอใจสภาพการทำงานเพียงใด

- () พอใจมาก () พอใจ
- () ไม่พอใจเพราะ _____

3.3 ท่านได้รับความร่วมมือในการทำงานจากผู้ร่วมงานของท่านเพียงใด

- () ดี () พอสมควร
- () ไม่ได้รับความร่วมมือ เพราะ _____

3.4 ท่านได้รับสวัสดิการในการทำงานจากหน่วยงานของท่านดีหรือไม่

- () ดี () พอสมควร () ไม่ดี

3.5 หน่วยงานของท่านให้การสนับสนุนเรื่อง การศึกษาต่อ เพียงใด

- () ให้การสนับสนุนดี () สนับสนุนพอสมควร
- () ไม่สนับสนุน

3.6 หน่วยงานของท่านให้การสนับสนุนเรื่อง การศึกษาดูงาน หรือ การฝึกอบรม

เพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์เพียงใด

- () ให้การสนับสนุนดี () สนับสนุนพอสมควร
- () ไม่สนับสนุน

4. ความร่วมมือของประชาชน

4.1 เกษตรกรให้ความสนใจในการส่งเสริม

() ต () พอสมควร () ว่างดี

4.2 เกษตรกรให้ความร่วมมือ

() ต () พอสมควร () ว่างดี

4.3 ผู้นำท้องถิ่นต่อไปนี้ให้ความร่วมมือกับท่านในการปฏิบัติงานเพียงใด

	ต	พอสมควร	ว่างดี
1. กำนัน	()	()	()
2. ผู้ใหญ่บ้าน	()	()	()
3. พระสงฆ์	()	()	()
4. วิทยะวิกรม	()	()	()
5. วิทยะครู	()	()	()
6. วิทยะหะหมย	()	()	()
7. พ่อค้า	()	()	()
8. คหบดี	()	()	()
9. เกษตรกรที่มิพบทบาท เป็นผู้นำ	()	()	()

5. ความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน	ความเกี่ยวข้องในการทำงาน			ความร่วมมือที่ได้รับ (ถ้าเกี่ยวข้อง)		
	มาก	เล็กน้อย	ไม่เกี่ยวข้อง	ต	พอสมควร	ว่างดี
ปกครอง	()	()	()	()	()	()
พัฒนาชุมชน	()	()	()	()	()	()
ร. พ. ช.	()	()	()	()	()	()
ก. ร. ป. กลาง	()	()	()	()	()	()
สหกรณ์	()	()	()	()	()	()
ชลประทาน	()	()	()	()	()	()

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	มาก	เล็กน้อย	ไม่เกี่ยวข้อง	ดี	พอสมควร	ไม่ดี
ที่คิด	()	()	()	()	()	()
ป่าไม้	()	()	()	()	()	()
ประมง	()	()	()	()	()	()
ปศุสัตว์	()	()	()	()	()	()
ศึกษา	()	()	()	()	()	()
สาธารณสุข	()	()	()	()	()	()
ตำรวจ	()	()	()	()	()	()
ประชาสัมพันธ์	()	()	()	()	()	()
พาณิชย์	()	()	()	()	()	()

6. ความคิด เห็น เกี่ยวกับตัว เกษตรกร

	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
6.1 เกษตรกรที่รับไม่ยอมรับความรู้ใหม่	()	()	()
6.2 เกษตรกรที่มีความรู้ดี	()	()	()
6.3 เกษตรกรส่วนใหญ่มีฐานะยากจน	()	()	()
6.4 เกษตรกรที่รับข่าวสารทางการเกษตร มักจะ เป็น เพศชาย	()	()	()
6.5 เกษตรกรมีความ เชื่อถือในตัว เจ้าหน้าที่	()	()	()
6.6 เกษตรกรที่มีอายุมากขึ้นมีแนวโน้ม ยอมรับความรู้ใหม่ น้อยลง	()	()	()
6.7 แม่บ้าน เกษตรกรมีส่วนในการตัดสินใจ ประกอบอาชีพมากขึ้น	()	()	()
6.8 เกษตรกรที่มีฐานะครอบครัวที่ยอมรับ ความรู้ใหม่ มากกว่าและรวดเร็วกว่า เกษตรกรที่มีฐานะยากจน	()	()	()

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่3 เกี่ยวกับปัญหา

7. เกี่ยวกับตัวเจ้าหน้าที่เอง

	เกิดกับท่านมากน้อย เพียงใดหรือไม่		
	มาก	พอสมควร	ไม่เกิดขึ้นเลย
7.1 ขาดความรู้ความชำนาญ วิชาการใหม่	()	()	()
7.2 ขาดความรู้ในระเบียบปฏิบัติ ของราชการ	()	()	()
7.3 มีทัศนคติที่ไม่ดีต่องานที่รับผิดชอบ เช่น เป็นงานที่ไม่ก้าวหน้า	()	()	()
7.4 มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อ องค์กรที่ท่านสังกัด	()	()	()
7.5 สุขภาพไม่แข็งแรง	()	()	()
7.6 ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	()	()	()

8. ด้านภาษา

8.1 ท่าน เข้าใจและสามารถพูดภาษา อังกฤษได้	()	()	()
8.2 ท่าน เข้าใจและสามารถพูดภาษา ยาวีได้	()	()	()
8.3 ในการทำงานที่ท่านต้องใช้ภาษา อังกฤษและ (หรือ) ภาษายาวี เป็นหลัก	()	()	()
8.4 ในการทำงานที่ความรู้ไม่สามาร ถ่ายทอดด้วย เอกสารสิ่งพิมพ์	()	()	()
8.5 ท่านต้องใช้ส่วนในการติดต่อสื่อสาร กับ ราชการ	()	()	()

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี

	เกิดกับท่านมากน้อย เพียงใดหรืออาจ		
	มาก	พอสมควร	ไม่เกิดขึ้นเลย
9.1 ท่านมีความรู้และ เข้าใจใน			
ขนบธรรมเนียม ประเพณีในท้องถิ่น	()	()	()
9.2 ท่านมีส่วนร่วมในประเพณีที่			
หรือกลุ่ม เกษตรกรจัดขึ้น	()	()	()
9.3 การมีส่วนร่วมในประเพณีมีผลต่อความ			
สัมพันธ์ระหว่างท่านและ เกษตรกร	()	()	()
9.4 ประเพณีในท้องถิ่นบางอย่างเป็น			
อุปสรรคในการยอมรับความรู้ของ			
เกษตรกรและ เป็นอุปสรรคในการ			
ปฏิบัติงาน	()	()	()
9.5 โครงการ เกษตรจะได้รับ ความสนับสนุน			
ด้านสอดคล้องกับขนบธรรมเนียม			
ประเพณีของท้องถิ่น	()	()	()
9.6 ท่านสามารถ เสนอโครงการที่			
สอดคล้องกับประเพณีในท้องถิ่นที่ท่าน			
ปฏิบัติงานได้	()	()	()

10. ด้านศาสนา

10.1 ท่านมีความรู้ความ เข้าใจใน เรื่อง			
ของศาสนาที่มีอยู่ในท้องถิ่น	()	()	()
10.2 ผู้นำทางศาสนา มีส่วนในการตัดสินใจ			
ต่อการยอมรับวิทยาการของ			
เกษตรกร	()	()	()

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	เกิดกับท่านมากน้อยเพียงใดหรือไม่		
	มาก	พอสมควร	ไม่เกิดขึ้นเลย
10.3 เกษตรกรนับถือศาสนาพุทธยอมรับ ความรู้ไม่แตกต่างกับ เกษตรกร ที่นับถือศาสนาอิสลาม	()	()	()
10.4 ข้อปฏิบัติทางศาสนาบางอย่าง เป็น อุปสรรคต่อการยอมรับการส่งเสริม ทางการเกษตร	()	()	()
10.5 เจ้าหน้าที่ที่นับถือศาสนา เช่น เดียว กันกับเกษตรกรสามารถปฏิบัติงาน ได้ผลดี	()	()	()

11. ด้านเศรษฐกิจ

11.1 การเสนอโครงการต้องคำนึงถึง งบประมาณ เป็นสิ่งแรก	()	()	()
11.2 เกษตรกรมีความต้องการสินเชื่อมาก	()	()	()
11.3 เกษตรกรต้องซื้อหาวัสดุอุปกรณ์ การผลิตด้วยราคาแพง	()	()	()
11.4 เกษตรกรขายผลผลิตได้ราคาต่ำ- เกินไป	()	()	()
11.5 เกษตรกรขาดตลาดขายผลผลิตยาก	()	()	()
11.6 หน่วยงานขาดวัสดุอุปกรณ์ การปฏิบัติงาน	()	()	()

12. ความปลอดภัย

12.1 ความไม่ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย	()	()	()
12.2 ความไม่ปลอดภัยจากผู้ก่อการร้าย	()	()	()
12.3 ความไม่ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ	()	()	()
12.4 ความไม่ปลอดภัยจากเส้นทาง- คมนาคมและสภาพภูมิประเทศ	()	()	()

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

13. ปัญหาในการปฏิบัติงานอื่น ๆ (ระบุ)

13.1 _____

13.2 _____

13.3 _____

13.4 _____

13.5 _____

14. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

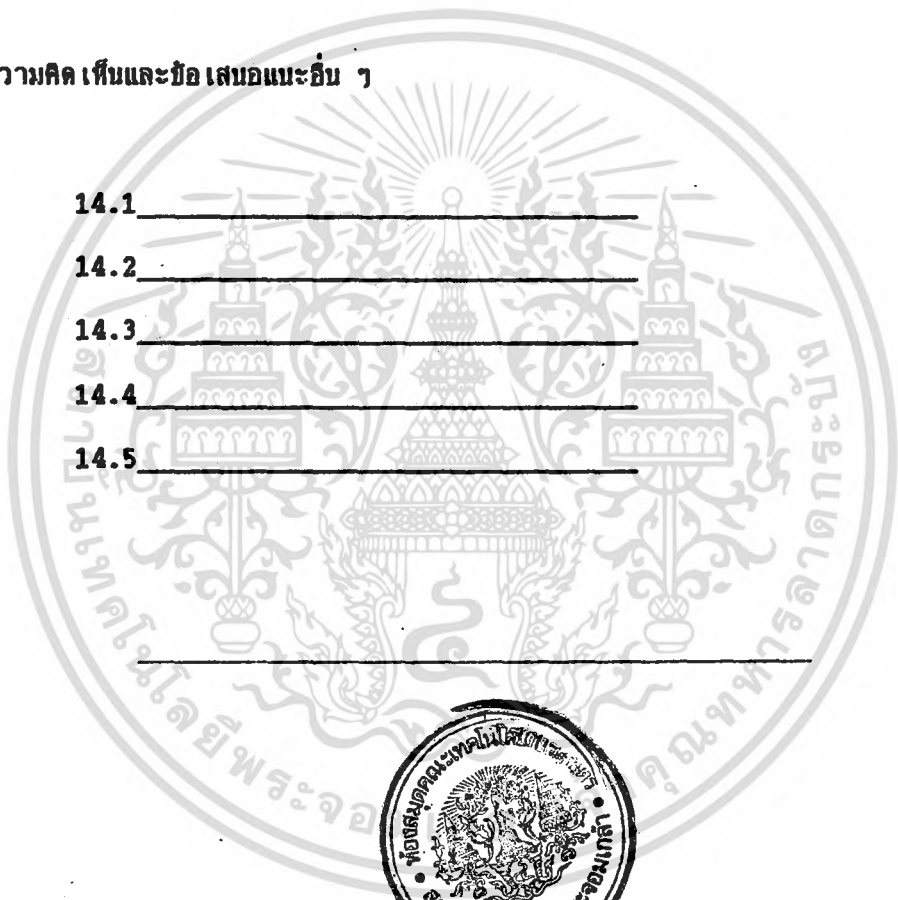
14.1 _____

14.2 _____

14.3 _____

14.4 _____

14.5 _____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้